

รายละเอียดของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓)

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓)

บัณฑิตวิทยาลัย
ร่วมกับ
วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อนุมัติในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	๕
หมวดที่ ๒ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้	๗
หมวดที่ ๓ โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต	๑๒
หมวดที่ ๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้	๒๗
หมวดที่ ๕ ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร	๓๔
หมวดที่ ๖ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	๔๑
หมวดที่ ๗ การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	๔๒
หมวดที่ ๘ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๔๔
หมวดที่ ๙ ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	๔๙
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร	๕๐
ภาคผนวก ข การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๖๓
ภาคผนวก ค ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย	๖๘
ภาคผนวก ง ประวัติอาจารย์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์	๙๓
ภาคผนวก จ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)	๑๑๙
ภาคผนวก ฉ คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)	๑๒๒
ภาคผนวก ช ประกาศอนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)	๑๒๕

**หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓)**

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาลัยสงฆ์พะเยา

**หมวดที่ ๑
ชื่อปริญญาและสาขาวิชา**

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : ๒๕๖๒๑๘๕๑๖๐๐๐๓๕
ภาษาไทย : หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
ภาษาอังกฤษ : Master of Political Science Program in Political Science

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Political Science (Political Science)
ชื่อย่อภาษาไทย : ร.ม. (รัฐศาสตร์)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.Pol. Sc. (Political Science)

๓. วิชาเอก (ถ้ามี)

-ไม่มี

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

สำหรับหลักสูตรแผน ๑.๑ ๓๖ หน่วยกิต
สำหรับหลักสูตรแผน ๑.๒ ๓๖ หน่วยกิต
สำหรับหลักสูตรแผน ๒ ๓๖ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาโท หลักสูตร ๒ ปี

๕.๒ ภาษาที่ใช้

ภาษาไทย

๕.๓ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่ใช้ภาษาไทยได้ดี

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบัน

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงอย่างเดียว คือ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

๖. สถานภาพของหลักสูตร และการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๖.๑ เป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗ ปรับปรุงจากหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒

๖.๒ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๓ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๔ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๕ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในการประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๗. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

๑) เป็นนักวิจัย นักวิชาการ และอาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาที่สัมพันธ์กัน ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

๒) เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านรัฐศาสตร์ และด้านการบริหารองค์กร ด้านการเมืองการปกครอง

๓) เป็นข้าราชการ พนักงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน

๔) เป็นผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงในหน่วยงาน

๕) เป็นนักบริหารการปกครองด้านรัฐศาสตร์

๖) ประกอบอาชีพอิสระ

๘. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์พะเยา ๕๖๖ หมู่ ๒ ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ๕๖๐๐๐

หมวดที่ ๒

ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

๑. ปรัชญาของหลักสูตร

“จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่และสร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม” และได้กำหนดให้มีการศึกษารัฐศาสตร์ประยุกต์เข้ากับวิชาการทางพระพุทธศาสนาในลักษณะที่มีทักษะการคิดและวิเคราะห์ปรากฏการณ์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ประกอบด้วย องค์ความรู้ในทฤษฎีกว้างไกล เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง สังคม ประเทศชาติ และสามารถบูรณาการหลักการธรรมในพระพุทธศาสนาตามพระราชปราชญ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ทั่วไป และปรัชญาของมหาวิทยาลัย

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

การกำหนดวัตถุประสงค์และผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรที่ดำเนินการมาตั้งแต่ต้น มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย คณาจารย์ ผู้ใช้บัณฑิต ชุมชน ศิษย์เก่า นิสิตปัจจุบัน ตลอดจนจนถึงการพิจารณาจากวิสัยทัศน์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยเชื่อมโยงกับนวนิทัศน์บัณฑิต แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นต้น จึงมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

๒.๑ เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ให้มีความรู้ความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์

๒.๒ เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประยุกต์ความรู้ทางรัฐศาสตร์เข้ากับหลักพระพุทธศาสนา

๒.๓ เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาตนเองเป็นนักรัฐศาสตร์ตามแนวพุทธสันติประชาธรรม

๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes) PLOs

๓.๑ มีความรู้ในทางด้านรัฐศาสตร์และบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ อย่างลึกซึ้ง เพื่อสร้างองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาทางการเมืองและการปกครอง

๓.๒ มีความสามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยทางรัฐศาสตร์เข้ากับหลักพุทธธรรมได้

๓.๓ มีความเชี่ยวชาญสามารถพัฒนาตนเองและผู้อื่นให้เป็นผู้มีผู้นำสังคมได้

๑) ผู้เรียนสามารถ วิเคราะห์ สังเคราะห์หลักการทางด้านรัฐศาสตร์บูรณาการกับหลักพุทธศาสนาอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม

๒) ผู้เรียนสามารถวางแผน ออกแบบการวิจัย ด้านรัฐศาสตร์เพื่อแก้ปัญหาสังคม

๓) ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้หรือแนวคิดใหม่ทางรัฐศาสตร์ประยุกต์

๔) ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมทางรัฐศาสตร์ประยุกต์ได้

๔. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

วัตถุประสงค์	พัฒนาการเรียนรู (SPLOs)	เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องรู้ (Know)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
๑. เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ให้มีความรู้ความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์	PLO1 ผู้เรียนสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์หลักการทางด้านรัฐศาสตร์และบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ				
	Sub-PLO1 มีความสามารถในการวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์	๑.วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๒.แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ ๓. ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง ๔.การเมืองเปรียบเทียบ ๕.การพัฒนาการเมืองไทย ๖.พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง ๗.การเมืองกับการพัฒนา ๘.กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์	๑.มีความชำนาญในระเบียบวิธีการวิจัย ๒.มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร	๑.มีจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ ๒.มีความรับผิดชอบต่อการเผยแพร่องค์ความรู้	๑.เป็นคนมีเหตุมีผล ๒.เป็นคนคิดเชิงสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์	พัฒนาการการเรียนรู้ (SPLOs)	เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องรู้ (Know)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
		๙.ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์			
	Sub-PLO2 สามารถนำองค์ความรู้ใหม่ทางด้านรัฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาทางการเมืองและการปกครอง	๑.สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย ๒.สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน	๑. มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ๒. มีความสามารถเชิงตรรกะคิดเป็นเหตุเป็นผล	๑. คิดถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ๒. มีจิตสำนึกสาธารณะ	๑. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว เสียสละเพื่อส่วนรวม ๒. มีความฉลาดในการพูดและประพฤติตามครรลอง
๒. เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประยุกต์ความรู้ทางรัฐศาสตร์ เข้ากับหลักพระพุทธศาสนา	PLO 2 ผู้เรียนสามารถประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยทางรัฐศาสตร์เข้ากับหลักพุทธธรรมได้				
	Sub-PLO1 มีทักษะในการใช้กระบวนการวิจัยให้สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม	๑.หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๒.พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	๑.มีความสามารถในการประยุกต์หลักรัฐศาสตร์เข้ากับหลักพุทธศาสตร์ ๒.มีความสามารถในการสร้างสรรค์	๑.มีความรักและความเคารพต่อการเรียนรู้ ๒.มีความเอาใจใส่ต่อการศึกษารเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	๑.เป็นคนขยันหมั่นเพียร ๒.เป็นคนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้

วัตถุประสงค์	พัฒนาการการเรียนรู้ (SPLOs)	เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องรู้ (Know)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
			การพัฒนาตามแนวพุทธ		
	Sub-PLO2 สามารถสร้างรูปแบบการพัฒนาเมืองการปกครองตามแนวพุทธได้	๑.หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๒.พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	๑.ทักษะในการสื่อสารให้บุคคลอื่นได้เข้าใจตามแนวพุทธสันติวิธี ๒.มีความสามารถในการส่งเสริมรูปแบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยตามแนวพุทธศาสนา	๑. มีลักษณะความเป็นกัลยาณมิตร ๒. มีการยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข	๑.เป็นคนมีลักษณะใจเย็น สุขุมเยือกเย็น ๒.เป็นผู้ที่สามารถควบคุมตนเองได้
๓. เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ให้มีคุณธรรมจริยธรรม และพัฒนาตนเองเป็นนักรัฐศาสตร์ตามแนวพุทธสันติประชาธรรม	PLO 3 ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและผู้อื่นให้เป็นผู้นำสังคมได้				
	Sub-PLO1 มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองการปกครองโดยสันติประชาธรรม	๑.กรรณฐาน ๒.สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์	๑.มีความสามารถในการเป็นผู้นำ ๒.มีทักษะในการยกระดับความสามารถของตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม	๑. มีหลักวจีสุจริตเป็นแนวทางดำเนินงาน ๒.มีความเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น	๑.มีความเป็นนักการทูตที่ดี ๒.มีความเป็นนักประณีประนอม

วัตถุประสงค์	พัฒนาการการเรียนรู้ (SPLOs)	เนื้อหาที่ผู้เรียนต้องรู้ (Know)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Character)
	Sub-PLO2 มีความสามารถต่อการมีส่วนร่วมตามหลักการสมานฉันท์แนวพุทธวิธี	๑.หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๒.พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	๑.ความสามารถในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ๒.มีความสามารถในการเจรจาไกล่เกลี่ย	๑. มีหลักอุปริหานิยธรรมเป็นที่ตั้ง ๒.มีหลักปยวาจาเป็นแนวทาง	๑.เป็นนักรับฟังที่ดี ๒.เป็นคนที่สามารถทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้

หมวดที่ ๓
โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต

๑.โครงสร้างหลักสูตร

๑.๑ จำนวนหน่วยกิต

๑) แผน ๑ แบบวิชาการ เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แผน ๑.๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต และหลักสูตรจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่นับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	(๖)	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	(๖)	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต

แผน ๑.๒ ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๓	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต

๒) แผน ๒ เป็นศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และทำการศึกษาอิสระ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๖	หน่วยกิต
สอบประมวลความรู้			สอบหลังจากเรียนรายวิชาครบ
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต

โดยผู้ศึกษาแผน ๒ อาจต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียน และหรือสอบปากเปล่า

ตารางแสดงรายละเอียดในแต่ละแผนการศึกษา

หมวดวิชา	แผน ๑		แผน ๒
	จำนวนหน่วยกิต แผน ๑.๑	จำนวนหน่วยกิต แผน ๑.๒	จำนวนหน่วยกิต แผน ๒
๑. หมวดวิชาบังคับ	(๖)	๙	๙
๒. หมวดวิชาเอก	(๖)	๑๒	๑๒
๓. หมวดวิชาเลือก	-	๓	๙
๔. วิทยานิพนธ์	๓๖	๑๒	-
๕. สารนิพนธ์	-	-	๖
๖. สอบประมวลความรู้	-	-	สอบ
รวมทั้งสิ้น	๓๖	๓๖	๓๖

๑. รายวิชาสำหรับหลักสูตรแผน ๑.๑

หมวดวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต จำนวน (๖) หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๑	หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Principles of Political Science in the Tipitaka)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน (Buddhist Meditation)	(๓) (๓-๓-๖)

หมวดวิชาเอก ไม่นับหน่วยกิต จำนวน (๖) หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๒๐๑	ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง (Political Philosophy and Ideology)	(๓) (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๒	วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์ (Research Methodology in Political Science)	(๓) (๓-๐-๖)

วิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	๓๖ (๐-๐-๑๐๘)

๒. รายวิชาสำหรับหลักสูตรแผน ๑.๒

หมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๑	หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Principles of Political Science in the Tipitaka)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๑๐๒	พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง (Buddhist Political Communication)	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน (Buddhist Meditation)	๓ (๓-๓-๖)

หมวดวิชาเอก นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๓	แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ (Approaches to Political Science)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๑	ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง (Political Philosophy and Ideology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๒	วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์ (Research Methodology in Political Science)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๓	การเมืองเปรียบเทียบ (Comparative Politics)	๓ (๓-๐-๖)

หมวดวิชาเลือก นับหน่วยกิต จำนวน ๓ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๒๐๔	การพัฒนาการเมืองไทย (Thai Political Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๕	พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง (Political Party and Election)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๖	ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ (English for Political Science)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๗	กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์ (Public Laws for Political Science)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๘	การเมืองกับการพัฒนา (Political and Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๙	สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ (Selected Seminar on Political Science Research Works)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๑๐	สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย (Seminar on Thai Local Government)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๑๑	สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน (Seminar on ASEAN Countries Politics)	๓ (๓-๐-๖)

วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	๑๒ (๐-๐-๓๖)

๓. รายวิชาสำหรับหลักสูตรแผน ๒

หมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๑	หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก (Principles of Political Science in the Tipitaka)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๑๐๒	พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง (Buddhist Political Communication)	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน (Buddhist Meditation)	๓ (๓-๓-๖)

หมวดวิชาเอก นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๑๐๓	แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ (Approaches to Political Science Study)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๑	ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง (Political Philosophy and Ideology)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๒	วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์ (Research Methodology in Political Science)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๓	การเมืองเปรียบเทียบ (Comparative Politics)	๓ (๓-๐-๖)

หมวดวิชาเลือก นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๒๐๔	การพัฒนาการเมืองไทย (Thai Political Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๕	พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง (Political Party and Election)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๖	ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ (English for Political Science)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๗	กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์ (Public Laws for Political Science)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๘	การเมืองกับการพัฒนา (Political and Development)	๓ (๓-๐-๖)
๖๒๖ ๒๐๙	สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ (Selected Seminar on Political Science Research Works)	๓ (๓-๐-๖)
รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๖ ๒๑๐	สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย (Seminar on Thai Local Government)	๓ (๓-๐-๖)

๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน
(Seminar on ASEAN Countries Politics)

๓ (๓-๐-๖)

สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต
รหัส รายวิชา
๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์
(Research Paper)

จำนวนหน่วยกิต
๖ (๐-๐-๑๘)

๓. แสดงแผนการศึกษา

๓.๑ แผนการศึกษา แผน ๑.๑

ปี ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	(๓)	๓	๐	๖
	๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมเนียม	(๓)	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง	(๓)	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์	(๓)	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	-	-	-	-
	รวมไม่นับหน่วยกิต	(๑๒)	๑๒	๐	๒๔

ปี ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๒	วิทยานิพนธ์				
	๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒	๓	๐	๓๖
	รวมนับหน่วยกิต	(๓)	๓	๓	๖
	รวมไม่นับหน่วยกิต	๑๒	๓	๓	๓๖

ปี ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิทยานิพนธ์				

	๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒	๓	๐	๓๖
	รวมนับหน่วยกิต	-	-	-	-
	รวมไม่นับหน่วยกิต	๑๒	๓	๓	๓๖

ปี ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๒	วิทยานิพนธ์ ๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒	๓	๐	๓๖
	รวมนับหน่วยกิต	-	-	-	-
	รวมไม่นับหน่วยกิต	๑๒	๓	๓	๓๖

๓.๒ แผนการศึกษา แผน ๑.๒

ปี ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๒			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒	๑๒	-	๒๔
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-	-	-	-

ปี ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง

๒	วิชาบังคับ ๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน วิชาเอก ๖๒๖ ๑๐๓ แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ ๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ วิชาเลือก xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก๑ รายวิชา	๓	๓	๓	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒	๑๒	๓	๒๔
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-	-	-	-

ปี ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิทยานิพนธ์ ๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๖	๓	๐	๑๘
	รวมนับหน่วยกิต	-	-	-	-
	รวมไม่นับหน่วยกิต	๖	๓	๐	๑๘

ปี ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๒	วิทยานิพนธ์ ๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๖	๓	๐	๑๘
	รวมนับหน่วยกิต	-	-	-	-
	รวมไม่นับหน่วยกิต	๖	๓	๐	๑๘

๓.๓ แผนการศึกษา แผน ๒

ปี ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๒			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิชาบังคับ				
	๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	๓	๓	๐	๖
	วิชาเอก				
	๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒	๑๒	-	๒๔
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-	-	-	-

ปี ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๒	วิชาบังคับ ๖๐๐ ๒๐๕ grunnฐาน	๓	๓	๓	๖
	วิชาเอก ๖๒๖ ๑๐๓ แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์	๓	๓	๐	๖
	๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ	๓	๓	๐	๖
	วิชาเลือก xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๑๒	๑๒	๓	๒๔
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-	-	-	-

ปี ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๑	วิชาเลือก xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	xxx xxx เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๓	๓	๐	๖
	รวมนับหน่วยกิต	๖	๖	๐	๑๒
	รวมไม่นับหน่วยกิต	-	-	-	-

ปี ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาค การศึกษา	รหัสวิชา / รายวิชา	แผน ๑.๑			
		หน่วยกิต	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ศึกษาด้วย ตนเอง
๒	สารนิพนธ์ ๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์	๖	๓	๐	๑๘
	รวมนับหน่วยกิต	-	-	-	-
	รวมไม่นับหน่วยกิต	๖	๓	๐	๑๘

๔. ผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี

ปีที่	รายวิชาที่ศึกษา แผน ๑	รายวิชาที่ศึกษา แผน ๒	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อ สิ้นปีการศึกษา
ปีที่ ๑	๑. หลักรัฐศาสตร์ใน พระไตรปิฎก พุทธวิธีการสื่อสาร ทางการเมือง ๒. ปรัชญาและ อุดมการณ์ทาง การเมือง ๓. วิธีวิทยาวิจัยทาง รัฐศาสตร์ ๔. กรรณฐาน ๕. แนวทางการศึกษา รัฐศาสตร์ ๖. การเมือง เปรียบเทียบ ๗. วิชาเลือก ๑ วิชา	๑. หลักรัฐศาสตร์ใน พระไตรปิฎก พุทธวิธีการสื่อสาร ทางการเมือง ๒. ปรัชญาและ อุดมการณ์ทาง การเมือง ๓. วิธีวิทยาวิจัยทาง รัฐศาสตร์ ๔. กรรณฐาน ๕. แนวทางการศึกษา รัฐศาสตร์ ๖. การเมือง เปรียบเทียบ ๗. วิชาเลือก ๓ วิชา	นิสิตมีความรู้ในด้านรัฐศาสตร์และ พระพุทธศาสนา สามารถสร้างองค์ความรู้ ใหม่ในการแก้ไขปัญหาสังคมอย่างมี ประสิทธิภาพ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิพากษ์ รวมถึงบูรณาการทฤษฎีทาง รัฐศาสตร์และหลักพระพุทธศาสนา เพื่อ กำหนดแนวทาง กระบวนการ และวิธีการ ในปกครอง
ปีที่ ๒	วิทยานิพนธ์	สารนิพนธ์	นิสิตมีความสามารถบูรณาการองค์ความรู้ ด้านการวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมในการ แก้ปัญหาสังคมแบบองค์รวม สามารถสร้าง องค์ความรู้ใหม่ด้านรัฐศาสตร์บูรณาการกับ พระพุทธศาสนาเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมแบบ องค์รวม มีความเชี่ยวชาญในการออกแบบ กระบวนการวิจัยโดยการบูรณาการด้าน รัฐศาสตร์และพระพุทธศาสนา

๕. คำอธิบายรายวิชา

หมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก

๓ (๓-๐-๖)

(Principles of Political Science in the Tipitaka)

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักรัฐศาสตร์และทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ หลักรัฐศาสตร์ที่ปรากฏใน
พระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาเกี่ยวกับพุทธวิธีปกครอง หลักพุทธธรรมที่เนื่องด้วยการเมืองการปกครอง
โดยเฉพาะเรื่องธรรมาธิปไตย สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความเป็นพลเมือง
ของรัฐ ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ทั้งนี้ให้ศึกษาจากพระสูตรเป็นสำคัญ

๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง

๓ (๓-๐-๖)

(Buddhist Political Communication)

ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง
การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา อันประกอบไปด้วยวิธีการสอนของพระพุทธเจ้าที่มี

ผู้ปกครอง หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องด้วยการสื่อสารทางการเมือง พุทธสาวกที่ใช้รูปแบบพุทธวิธีเพื่อสื่อสารทางการเมือง กรณีศึกษาพระสงฆ์ไทยและพระสงฆ์ชาวต่างประเทศที่มีการสื่อสาร

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน ๓ (๓-๐-๖)
(Buddhist Meditation)

ศึกษาและปฏิบัติหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

หมวดวิชาเอก หน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

๖๒๖ ๑๐๓ แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖)
(Approaches to Political Science Study)

ศึกษาความหมายของรัฐศาสตร์ แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ บทบาทของทฤษฎีในการศึกษาทางรัฐศาสตร์ ประเด็นปัญหาหลักทางด้านวิวิธวิทยาของ รัฐศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีรัฐกับการศึกษารัฐศาสตร์

๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง ๓ (๓-๐-๖)
(Political Philosophy and Ideology)

ศึกษาปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมืองในสำนักต่างๆ เช่น เสรีนิยม สังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์สมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ นิยม โครงสร้างนิยมและหลังโครงสร้างนิยม แนวคิดสำคัญทางรัฐศาสตร์และปรากฏการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย ได้แก่ แนวคิดเรื่องรัฐ ชาติ ความเป็นพลเมือง อำนาจอำนาจอธิปไตย ประชาธิปไตย ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน เสรีภาพ ความเสมอภาค ความเป็นตัวแทนสตรีนิยม และแนวคิดเรื่องการปฏิวัติ รวมถึงปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา

๖๒๖ ๒๐๒ วิวิธวิทยารัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖)
(Research Methodology in Political Science)

ศึกษากระบวนการวิจัยทางรัฐศาสตร์ทั้งเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณและแบบผสมวิธี ศึกษาขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการวิจัย ซึ่งครอบคลุมถึงการกำหนดประเด็นปัญหา การทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย สมมติฐานและการทดสอบสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย การกำหนดประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง การสร้างมาตรวัดสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลและการวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งการเขียนรายงานการวิจัย ทั้งนี้สถิติทฤษฎีหรือคอนตองเสนอโครงสร้างการวิจัยคนละหนึ่งเรื่อง

๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖)
(Comparative Politics)

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองเปรียบเทียบ ขอบข่ายและความเป็นมาของการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ ทฤษฎี และแนวทางที่ใช้ในการเปรียบเทียบ อาทิ แนวทางโครงสร้างหน้าที่แนวทางวิเคราะห์ระบบ แนวทางวัฒนธรรมการเมือง แนวทางการพัฒนาทางการเมือง แนวทางกลุ่ม แนวทางชนชั้นนำ การเปรียบเทียบระบบการเมือง ความชอบธรรมและความมีประสิทธิภาพ การประเมินระบบ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ และแนวโน้มทางการเมืองเปรียบเทียบ

หมวดวิชาเลือก หน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

๖๒๖ ๒๐๔ การพัฒนาการเมืองไทย

๓ (๓-๐-๖)

(Political and Development)

ศึกษาประวัติการพัฒนาการเมืองของประเทศไทย แนวทางการพัฒนาการเมืองของประเทศไทย ความสำเร็จและความล้มเหลวในการเปลี่ยนประเทศไปเป็นประชาธิปไตย และบทบาทของภาคประชาสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในประเทศไทย โดยมีกรณีศึกษาพลวัตเมืองพะเยากับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการสร้างสังคมสันติสุข

๖๒๖ ๒๐๕ พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง

๓ (๓-๐-๖)

(Political Party and Election)

ศึกษาประวัติศาสตร์สาเหตุของการมีพรรคการเมือง ความสำคัญของพรรคการเมือง โครงสร้างพรรคการเมือง อุดมการณ์ ระบบพรรค แบบของพรรคการเมือง หน้าที่ของพรรคการเมือง บทบาทของพรรคการเมือง ทฤษฎีการกำเนิดของพรรคการเมือง และวิวัฒนาการของพรรคการเมืองในประเทศไทย รวมทั้งศึกษาการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย ความสำคัญของการเลือกตั้ง สิทธิเลือกตั้งกับความเป็นพลเมือง รูปแบบการเลือกตั้ง ระบบการเลือกตั้ง อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ทั้งนี้ให้มีการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นและมิติต่างๆ และวิเคราะห์เปรียบเทียบในแต่ละหัวข้อที่สำคัญๆ ที่สามารถยกขึ้นมาเปรียบเทียบได้

๖๒๖ ๒๐๖ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์

๓ (๓-๐-๖)

(English for Political Science)

ศึกษาพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง พูด อ่าน และเขียน จากตำรา หนังสือ เอกสารวิชาการภาษาอังกฤษที่เป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ โดยมุ่งเน้นการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อสมัยใหม่ต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สามารถแปลความจับประเด็นสำคัญ และสรุปเรื่องราวทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง

๖๒๖ ๒๐๗ กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์

๓ (๓-๐-๖)

(Public Laws for Political Science)

ศึกษาความหมายและการแบ่งประเภทกฎหมายมหาชน วิวัฒนาการของนิติปรัชญา แนวความคิดและทฤษฎีของกฎหมายมหาชนในยุคต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายมหาชนในยุคปัจจุบัน สถานะทางกฎหมายของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกฎหมาย ที่มาของกฎหมายมหาชน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะ แนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตและการควบคุมการใช้อำนาจรัฐ การใช้อำนาจอตุพนิชและการใช้อำนาจในสถานการณ์ไม่ปกติ ความรับผิดชอบของรัฐและความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง นิติวิธีในกฎหมายมหาชน รวมทั้งศึกษาวิวัฒนาการสภาพปัญหา และกระบวนการดำเนินงานของกฎหมายมหาชนในประเทศไทย

๖๒๖ ๒๐๘ การเมืองกับการพัฒนา

๓ (๓-๐-๖)

(Political and Development)

ศึกษาความหมายและความสำคัญของการพัฒนากระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา ทฤษฎีการพัฒนา การศึกษาการเมืองกับการพัฒนาในมิติของประวัติศาสตร์ มิติการเมือง มิติของเศรษฐศาสตร์การเมือง มิติวาทกรรมการพัฒนาและวาทกรรมการพัฒนาของไทย มิตินโยบายการพัฒนาของสหประชาชาติ มิติและแนวโน้ม ของการศึกษาการเมืองกับการพัฒนาในระดับโลก มิติภูมิรัฐศาสตร์การพัฒนา และงานวิจัยการเมืองกับการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพลวัตเมืองพะเยากับการสร้างสังคมสันติสุข

๖๒๖ ๒๐๙ สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์

๓ (๓-๐-๖)

(Selected Seminar on Political Science Research Works)

สัมมนาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและเทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์และประเด็นอื่นๆ ตามที่อาจารย์รหัสวิชามอบหมาย ทั้งนี้ให้นางานวิจัยทางรัฐศาสตร์ที่มีความหลากหลายของหัวข้อเรื่องมาสนทนาเพื่อให้นิสิตได้เกิดความรู้และพัฒนาเป็นงานวิจัยของตนเอง

๖๒๖ ๒๑๐ สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย **๓ (๓-๐-๖)**
(Seminar on Thai Local Government)

สัมมนาประเด็นและถกแถลงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นไทย เริ่มตั้งแต่วิวัฒนาการด้านการปกครอง สภาพปัญหาและลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไทย องค์ความรู้ในมุมมองทางวิชาการทางรัฐศาสตร์ทั้งไทยและต่างประเทศที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นไทยเพื่ออธิบายสภาพปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ที่จะทำให้เข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นไทยและสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครอบคลุมทุกระดับของปัญหาตั้งแต่ ระดับโครงสร้าง นโยบาย อุดมการณ์ วัฒนธรรม สถาบัน องค์กร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นของไทย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน **๓ (๓-๐-๖)**
(Seminar on ASEAN Countries Politics)

สัมมนาเกี่ยวกับการเมืองของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ ว่าด้วยเรื่องที่น่าสนใจทางการเมือง ประกอบด้วย ระบบการเมือง การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิเสรีภาพทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นต้น ทั้งนี้ให้อาจารย์ประจำรายวิชากำหนดหัวข้อย่อยร่วมกับนิสิตในชั้นเรียน

วิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต

๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ **๓๖ (๐-๐-๑๐๘)**
(Thesis)

ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยตามวิธีวิทยานิพนธ์ซึ่งมีเนื้อหาสาระเข้มข้น ในองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ที่ประยุกต์หรือบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาภายใต้การดูแล และแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบการนำเสนอวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ **๑๒ (๐-๐-๓๖)**
(Thesis)

ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยตามวิธีวิทยานิพนธ์ซึ่งมีเนื้อหาสาระเข้มข้น ในองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ที่ประยุกต์หรือบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาภายใต้การดูแล และแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบการนำเสนอวิทยานิพนธ์

สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต

๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์ **๖ (๐-๐-๑๘)**
(Research Paper)

ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย ตามวิธีวิทยาการวิจัย ให้ได้องค์ความรู้ตามขอบข่ายสาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่ประยุกต์หลักกรรมทางพระพุทธศาสนา ภายใต้การดูแลและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบของการนำเสนอสารนิพนธ์

หมวดที่ ๔
การจัดกระบวนการเรียนรู้

Program Goals/Objectives	Program Learning Outcome	Student Learning Outcomes in the course	Teaching & Learning Activities by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการสอน)	Assessments by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการประเมิน)
A. เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีความรู้ความเข้าใจวิชาการทางรัฐศาสตร์	A1 มีความสามารถในการวิเคราะห์สังเคราะห์หลักการทางด้านรัฐศาสตร์และบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ ไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาทางการเมืองและการปกครอง	A1 ๑) มีความสามารถในการวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์	-บรรยายแบบปฏิสัมพันธ์ การสัมมนาเชิงวิจารณ์ -การใช้กรณีศึกษาเป็นหลัก (case-based learning) -การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) -กิจกรรมกลุ่มย่อยและการนำเสนอ (small group activity and presentations)	-การสอบวัดผล - การนำเสนอวิจารณ์ สถานการณ์ / กรณีศึกษา -การนำเสนองานมอบหมาย -การประเมินผลโดยใช้แบบประเมินความรู้ ๑. ผลการทดสอบและประเมินความรู้ อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ ๒. ผลการประเมินกาจารย์และนำเสนองานผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก
		A1 ๒) สามารถนำองค์ความรู้ใหม่ทางด้านรัฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาทางการเมืองและการปกครอง	-การใช้กรณีศึกษาเป็นหลัก (case-based learning) กิจกรรมกลุ่มย่อยและการนำเสนอ (small group activity and	-การสอบวัดผล - การนำเสนอวิจารณ์ สถานการณ์ / กรณีศึกษา -การนำเสนองานมอบหมาย -การ

Program Goals/Objectives	Program Learning Outcome	Student Learning Outcomes in the course	Teaching & Learning Activities by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการสอน)	Assessments by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการประเมิน)
			presentations) -การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR)	ประเมินผลโดยใช้แบบประเมินความรู้ ๑. ผลการทดสอบและประเมินความรู้ อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ ๒. ผลการประเมินการวิจารณ์และนำเสนอผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก
B. เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิตให้มี ความรู้ความสามารถ และทักษะในการ ประยุกต์ความรู้ทาง รัฐศาสตร์เข้ากับหลัก พระพุทธศาสนา	B1 มี ความสามารถ ประยุกต์องค์ความรู้ที่ได้จาก การวิจัยทาง รัฐศาสตร์เข้ากับ หลักพุทธธรรมได้	B1 ๑) มีทักษะใน การใช้ กระบวนการวิจัยให้ สอดคล้องกับหลัก พุทธธรรม	-การเรียนรู้โดยใช้ ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) -การจัดการเรียน การสอน เชิงบูรณาการกับ การทำงาน (work integrated learning: WIL) -การปฏิบัติ กิจกรรมเพื่อ สังคม (CSR)	-การสอบวัดผล -การนำเสนอ วิจารณ์ สถานการณ์/ กรณีศึกษา-วัด และประเมินจาก ผลการศึกษา ค้นคว้าหรือแก้ โจทย์ปัญหา -วัดและประเมิน จากผลการ นำเสนองานเป็น กลุ่ม/รายบุคคล การเป็นผู้นำและผู้ ตามที่ดีในการ ปฏิบัติงาน ร่วมกัน ๑. ผลการทดสอบ และประเมิน ความรู้ อย่างน้อย

Program Goals/Objectives	Program Learning Outcome	Student Learning Outcomes in the course	Teaching & Learning Activities by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการสอน)	Assessments by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการประเมิน)
				ร้อยละ ๘๐ จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ ๒. ผลการประเมินการวิจารณ์และนำเสนองานผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก ๓. ผลการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม การเป็นผู้นำและผู้ตามผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก
		B1 ๒) มีความรู้ความสามารถเรื่องการพัฒนาเมืองการปกครองตามแนวพุทธ	-การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) -การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม -การปฏิบัติการ (participative learning through action) -การจัดการเรียนการสอน เชิงบูรณาการกับการทำงาน (work integrated learning: WIL) -การปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR)	-การสอบวัดผล -การนำเสนอวิจารณ์ สถานการณ์/กรณีศึกษา-วัดและประเมินจากผลการศึกษาค้นคว้าหรือแก้โจทย์ปัญหา -วัดและประเมินจากผลการนำเสนอเป็นกลุ่ม/รายบุคคล การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน ๑. ผลการทดสอบและประเมินความรู้ อย่างน้อย

Program Goals/Objectives	Program Learning Outcome	Student Learning Outcomes in the course	Teaching & Learning Activities by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการสอน)	Assessments by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการประเมิน)
				ร้อยละ ๘๐ จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ ๒. ผลการประเมินการวิจารณ์และนำเสนองานผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก ๓. ผลการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม การเป็นผู้นำและผู้ตามผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก
C. เพื่อผลิตรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาตนเอง เป็นนักรัฐศาสตร์ตามแนวพุทธสันติประชาธรรม	C1 สามารถพัฒนาตนเองและผู้อื่นให้เป็นผู้นำสังคมได้	C1 ๑. มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง และผู้อื่นให้เป็นผู้นำสังคมได้	-บรรยายแบบปฏิสัมพันธ์ การสัมมนาเชิงวิจารณ์ -การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีรากฐานสำคัญในการสร้างความรู้ของผู้เรียน (constructivist theory) โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยตนเอง -การใช้กรณีศึกษาเป็นหลัก (case-based learning) -กิจกรรมกลุ่มย่อยและการ	-การสอบวัดผล -การนำเสนอวิจารณ์สถานการณ์ /กรณีศึกษา-วัดและประเมินจากผลการศึกษาค้นคว้าหรือแก้โจทย์ปัญหา -วัดและประเมินจากผลการนำเสนอเป็นกลุ่ม/รายบุคคล การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน ๑. ผลการทดสอบและประเมินความรู้ อย่างน้อย

Program Goals/Objectives	Program Learning Outcome	Student Learning Outcomes in the course	Teaching & Learning Activities by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการสอน)	Assessments by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการประเมิน)
			นำเสนอ (small group activity and presentations)	ร้อยละ ๘๐ จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์ ๒. ผลการประเมินการวิจารณ์และนำเสนอผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก ๓. ผลการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม การเป็นผู้นำและผู้ตามผ่านเกณฑ์ ระดับดีมาก
		C1 ๒. มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองการปกครองโดยสันติ ประชาธรรมควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างรู้เท่าทัน	-การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem-based learning) -การเรียนรู้แบบผสมผสาน -การสอบวัดผล -การนำเสนอ วิจารณ์ สถานการณ์ / กรณีศึกษา -วัดและประเมินจากผลการศึกษา (blended learning) โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งนอกชั้นเรียนและ	-การสอบวัดผล -การนำเสนอ วิจารณ์ สถานการณ์ / กรณีศึกษา-วัดและประเมินจากผลการศึกษาค้นคว้าหรือแก้โจทย์ปัญหา -วัดและประเมินจากผลการนำเสนอเป็นกลุ่ม/รายบุคคล การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกัน ๑. ผลการทดสอบและประเมินความรู้ อย่างน้อย

Program Goals/Objectives	Program Learning Outcome	Student Learning Outcomes in the course	Teaching & Learning Activities by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการสอน)	Assessments by Outcomes and Bloom's Taxonomy (วิธีการประเมิน)
			การเรียนรู้ร่วมกัน ในชั้นเรียน -การเรียนรู้ เครื่องมือทางการ ศึกษาด้าน รัฐศาสตร์	ร้อยละ ๘๐ จึงจะ ถือว่าผ่านเกณฑ์ ๒. ผลการ ประเมินการ วิจารณ์และ นำเสนองานผ่าน เกณฑ์ ระดับดี มาก ๓. ผลการ ประเมินจากการ สังเกตพฤติกรรม การแก้ปัญหาผ่าน เกณฑ์ระดับดีมาก

ทั้งนี้ เกณฑ์การวัดและประเมินผลเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ไว้ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

หมวดที่ ๕

ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร
คณาจารย์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑ ระบบ

๑๓.๑ จัดการศึกษาระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับของมหาวิทยาลัยโดยความเห็นชอบของบัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

๑๓.๒ จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผนดังนี้

๑) แผน ๑ แบบวิชาการ เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แผน ๑.๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต และหลักสูตรอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่นับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	(๖)	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	(๖)	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต

แผน ๑.๒ ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้

๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๓	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต

๒) แผน ๒ เป็นศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ กึ่งวิชาชีพหรือเชิงวิชาชีพ ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๖	หน่วยกิต
สอบประมวลความรู้			สอบหลังจากเรียนรายวิชาครบ
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต

โดยผู้ศึกษาแผน ๒ อาจต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียน และหรือสอบปากเปล่า

๑๓.๓ ระบบการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙ รวมถึงกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้ ๑ ภาคการศึกษา มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ โดยให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๙ หรือระเบียบปฏิบัติอื่นใดที่เกี่ยวข้อง

๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

๓.๑ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง และศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๓.๒ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๒. การดำเนินการหลักสูตร

วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ โดยแบ่งเป็นภาคการศึกษาดังนี้

ภาคการศึกษาที่ ๑	๑ มิถุนายน – ๓๑ ตุลาคม
ภาคการศึกษาที่ ๒	๑ พฤศจิกายน – ๓๑ มีนาคม
ภาคการศึกษาฤดูร้อน	๑ เมษายน – ๓๑ พฤษภาคม

๓. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

จัดการศึกษาแบบชั้นเรียน

๔. การโอนหรือการเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๕.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
รองศาสตราจารย์ (สาขาวิชารัฐศาสตร์)	พระเมธีวชิรคุณ, ดร.	- ป.ร.ด. (ยุทธศาสตร์การ พัฒนาภูมิภาค) - ร.ม. (รัฐศาสตร์) - M.A. (Public Administration) - ร.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยรามคำแหง Nagpur University, India มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๕๕ ๒๕๕๓ ๒๕๔๐ ๒๕๓๗
อาจารย์	ร.ต.ต.ดร.สมยศ ปัญญา มาก	- ร.ด. (รัฐศาสตร์) - ศน.ม. (รัฐศาสตร์) - ร.บ. (รัฐศาสตร์) - น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่	๒๕๖๑ ๒๕๕๒ ๒๕๖๐ ๒๕๖๑
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (สาขาวิชารัฐศาสตร์)	ดร. สหทัยา วิเศษ	- ป.ร.ด. (Social Science) - พช.ม. (พัฒนาชุมชน) - ศศ.บ. (บ้านและ ชุมชน)	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖ ๒๕๔๐ ๒๕๓๑

๕.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/ นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
รองศาสตราจารย์ (สาขาวิชารัฐศาสตร์)	พระเมธีวชิรคุณ, ดร. ID xxxxxxxxxxxx	- ป.ร.ด. (ยุทธศาสตร์การ พัฒนาภูมิภาค) - ร.ม. (รัฐศาสตร์) - M.A. (Public Administration) - ร.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยรามคำแหง Nagpur University, India มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๒๕๕๕ ๒๕๕๓ ๒๕๔๐ ๒๕๓๗
อาจารย์	ร . ต . ต . ดร . สม ย ศ ปัญญามาก	- ร.ด. (รัฐศาสตร์) - ศน.ม. (รัฐศาสตร์) - ร.บ. (รัฐศาสตร์) - น.บ. (นิติศาสตร์)	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่	๒๕๖๑ ๒๕๕๒ ๒๕๖๐ ๒๕๖๑
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ (สาขาวิชารัฐศาสตร์)	ดร. สหทัยา วิเศษ	- ป.ร.ด. (สังคมศาสตร์) - พช.ม. (พัฒนาชุมชน) - ศศ.บ. (บ้านและชุมชน)	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๕๖ ๒๕๔๐ ๒๕๓๑

รองศาสตราจารย์ (สาขาวิชารัฐศาสตร์)	ดร.สุรพล สุษะพรหม	- ปร.ด.(สื่อสารการเมือง) - Ph.D. (Political Science) - M.A. (Politics) - พธ.บ. (สังคมวิทยา)	มหาวิทยาลัยเกริก Marathwada University, India. Poona University, India. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๓๕ ๒๕๓๓ ๒๕๓๑
รองศาสตราจารย์ (สาขาวิชารัฐศาสตร์)	ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	- Ph.D. (Political Science) - M.A. (Politics) - พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา)	Dr.BAM University, India. University of Poona, India. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๒ ๒๕๓๕ ๒๕๓๓
ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ (สาขาวิชารัฐศาสตร์)	ดร.สุมาลี บุญเรือง	- ปร.ด. (รัฐศาสตร์) - บธ.ม. (บริหารธุรกิจ) - บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	๒๕๖๓ ๒๕๖๐ ๒๕๕๔
อาจารย์	พระครูธรรมธรรพญูเทียง พุทฺธสวโก, ดร.	- ปร.ด. (รัฐศาสตร์) - ร.ม. (รัฐศาสตร์) - พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๔ ๒๕๕๓ ๒๕๔๔
อาจารย์	พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน, ดร.	- ร.ด. (รัฐศาสตร์) - ร.ม. (รัฐศาสตร์) - พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยรามคำแหง, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๔ ๒๕๕๙ ๒๕๕๕

๕.๓ อาจารย์พิเศษ

๑	พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.	Ph.D.(Philosophy) M.A.(Philosophy) พธ.บ.(พระพุทธศาสนา)
๒	พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.	Ph.D.(Pali&Buddhist Studies) พธ.ม.(พระพุทธศาสนา) ศษ.บ.(มัธยมศึกษา)
๓	พระราชวรเมธี, รศ.ดร.	Ph.D.(Philosophy) M.A. (Philosophy) พธ.บ.(ปรัชญาศาสนา)
๔	พระราชปรีดี, รศ.ดร.	พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ปธ.๙

๕	พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.	พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) พช.ม.(พัฒนาชุมชน) ร.บ. (รัฐศาสตร์)
๖	พระครูพิศาลสรกิจ.ดร.	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) M.A. (Political Science) พธ.บ. (รัฐศาสตร์)
๗	ศาสตราจารย์ ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง	ร.บ. (เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย M.A. (Russian Area Studies) มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ Ph.D. (Comparative Politics) มหาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์น อิลลินอยส์.
๘	รศ.ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง	Ph.D. (Sociology) M.A. (Sociology) พธ.บ. (การศึกษานอกโรงเรียน)
๙	รศ.ดร.สมเดช มุงเมือง	ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค) ศษ.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) ค.บ. (สังคมศึกษา)
๑๐	ผศ.ดร.วีระ เลิศสมพร	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ร.บ. (รัฐศาสตร์)
๑๑	พ.ต.ท.ดร.ภัทรวุฒิ อัครภัทร	ปร.ด. (การบริหารการพัฒนา) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) รป.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์)
๑๒	ดร.นิยม ยากรณ์	ร.บ. (รัฐศาสตร์) ร.ม. (รัฐศาสตร์) ร.ด. (รัฐศาสตร์)
๑๓	ดร.ปิยะวดี โรหิตารชุน	Ph.D. (Development Policy and Management) MSc. (Administration Management) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) อ.บ. (ภาษาสเปน)

๖. งบประมาณตามแผน

๖.๑ งบประมาณรายรับ

รายการรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
ค่าธรรมเนียมการศึกษา	๒,๘๐๐,๐๐๐	๕,๖๐๐,๐๐๐	๕,๖๐๐,๐๐๐	๕,๖๐๐,๐๐๐	๕,๖๐๐,๐๐๐
รายได้อื่นๆ (สุทธิ) - รายรับจากงานวิจัย - การบริการวิชาการ	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	-	-	-	-	-
รวม	๒,๘๕๐,๐๐๐	๕,๖๕๐,๐๐๐	๕,๖๕๐,๐๐๐	๕,๖๕๐,๐๐๐	๕,๖๕๐,๐๐๐

๖.๒ งบประมาณรายจ่าย

รายการจ่าย	ประมาณความต้องการในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
งบดำเนินการ - ค่าตอบแทนบุคลากรประจำ - ค่าตอบแทนบุคลากรประจำสายสนับสนุน - ค่าตอบแทนวิทยากร อาจารย์พิเศษ ค่าเดินทาง ค่าที่พัก - ค่าจัดซื้อหนังสือและวารสาร - ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน	๑,๘๐๐,๐๐๐ ๑๘๐,๐๐๐ ๕๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐	๑,๘๘๐,๐๐๐ ๑๘๐,๒๐๐ ๕๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐	๑,๙๒๐,๐๐๐ ๑๘๐,๔๐๐ ๕๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐	๑,๙๖๐,๐๐๐ ๑๘๐,๖๐๐ ๕๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐	๑,๙๙๐,๐๐๐ ๑๘๐,๘๐๐ ๕๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐
งบลงทุน - ค่าครุภัณฑ์ - ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
งบพัฒนาบุคลากร	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
รวม	๒,๑๘๐,๐๐๐	๒,๒๖๐,๒๐๐	๒,๓๐๐,๔๐๐	๒,๓๔๐,๖๐๐	๒,๓๗๐,๘๐๐

๖.๓ สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนสำหรับหลักสูตรนี้

มีกระบวนการในการจัดการความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องทำวิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ Wifi และอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้บัณฑิตสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรมีสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ประกอบด้วย หนังสือและตำราวิชาการ วารสารที่เกี่ยวข้องกับรัฐศาสตร์มีในห้องสมุด มจร. วิทยาเขตพะเยา ประมาณจำนวน ๑๓,๖๕๐ เล่ม โดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลของห้องสมุดอื่นๆ จำนวน ๒ ฐาน มีงานวิจัยที่สัมพันธ์กับสาขาวิชารัฐศาสตร์อีกประมาณ จำนวน ๒๐๐ เล่ม มีวารสารรองรับการตีพิมพ์บทความจำนวน ๑ วารสาร มีห้องต่างๆ ดังนี้

๑. ห้องเรียน ๓ ห้อง
๒. ห้องพักอาจารย์พิเศษ ๑ ห้อง
๓. ห้องพักอาจารย์ประจำ ๑ ห้อง
๔. ห้องธุรการ ๑ ห้อง

๕. ห้องสมุด ๑ ห้อง

๖. ห้องค้นคว้าวิทยานิพนธ์ ๑ ห้อง

๗. ห้องประชุม ๓ ห้อง

๖.๔. แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

๑) แผนการรับนิสิตแผน ๑.๑

ระดับชั้นปี	จำนวนนิสิต(รูปหรือคน)				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
แผน	๑.๑	๑.๑	๑.๑	๑.๑	๑.๑
ชั้นปีที่ ๑	๕	๕	๕	๕	๕
ชั้นปีที่ ๒		๕	๕	๕	๕
รวมจำนวนนิสิต	๕	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		๕	๕	๕	๕

๒) แผนการรับนิสิตแผน ๑.๒

ระดับชั้นปี	จำนวนนิสิต(รูปหรือคน)				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
แผน	๑.๒	๑.๒	๑.๒	๑.๒	๑.๒
ชั้นปีที่ ๑	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
ชั้นปีที่ ๒		๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมจำนวนนิสิต	๑๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		๑๐	๑๐	๑๐	๑๐

๓) แผนการรับนิสิตแผน ๒

ระดับชั้นปี	จำนวนนิสิต(รูปหรือคน)				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
แผน	๒	๒	๒	๒	๒
ชั้นปีที่ ๑	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
ชั้นปีที่ ๒		๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
รวมจำนวนนิสิต	๒๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐

จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จ การศึกษา		๒๐	๒๐	๒๐	๒๐
---	--	----	----	----	----

หมวดที่ ๖ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาเป็นเปรียญธรรมเก้าประโยค หรือ
๒. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง
๓. ได้รับค่าเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษา และ
๔. ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๒. วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จะดำเนินการเกี่ยวกับการรับนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท ในแต่ละปีการศึกษา โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑. ผู้สมัครต้องมีเอกสารหลักฐานตรงตามคุณสมบัติที่หลักสูตรฯ หรือบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
๒. ผู้สมัครต้องผ่านสอบข้อเขียนวัดความรู้ในรายวิชาตามที่หลักสูตรฯ หรือบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
๓. ผู้สอบผ่านข้อเขียนต้องสอบสัมภาษณ์ในเนื้อหาตามข้อ ๒ และความรู้ความสามารถด้านอื่น ๆ ตามที่หลักสูตรฯ หรือบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
๔. ผู้สอบเข้าได้ตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย ต้องเข้ารายงานตัวตามวัน เวลา และสถานที่ที่บัณฑิตวิทยาลัย หรือคณะสังคมศาสตร์กำหนด

๓. ปัญหาของนิสิตแรกเข้า และ ๔. กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิต

ปัญหาการปรับตัวในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ปัญหาการขาดความรู้พื้นฐานในสาขาวิชา ทักษะในการวิจัย ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และทักษะการเขียนโครงการวิจัย

กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิต

ปัญหาของนิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา
ขาดความรู้พื้นฐานในสาขาวิชา	จัดอบรมปรับพื้นฐานในสาขาวิชา

ขาดความรู้ในการวิจัย	จัดอบรมวิชาการวิจัยโดยจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้เป็นกรณีพิเศษ
ขาดความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ	จัดอบรมภาษาอังกฤษพื้นฐานสำหรับนิสิตระดับปริญญาโท และ สร้างความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษโดยใช้เอกสารภาษาอังกฤษ ประกอบการสอน

ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นหลัก

หมวดที่ ๗

การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

๗.๑ กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและมหาบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์ เป็นอย่างน้อย

๗.๑.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในทุกรายวิชา ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การสัมมนา การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้เป็นความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในการออกข้อสอบหรือกำหนดกลไกและกระบวนการสอบ และมีการประเมินแผนการสอนสัมพันธ์กับการประเมินข้อสอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนจากผลการสอบ โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และ/หรือ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงการประเมินอาจารย์ และการประเมินผลการเรียนการสอนโดยนิสิตเอง ส่วนการทวนสอบในระดับหลักสูตร ให้มีระบบประกันคุณภาพภายในของสาขาวิชารัฐศาสตร์เอง ระบบประกันคุณภาพภายในระดับคณะ และระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

๗.๑.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา เน้นการทวนวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของมหาบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

๑) สภาวะการดำเนินงานทำของมหาบัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำตามตรงตามสาขาวิชาหรือในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากมหาบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา

๒) ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของมหาบัณฑิต

๓) ความพึงพอใจของมหาบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔) ความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๕) ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อองค์ความรู้ และการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๖) ผลงานของนิสิตและมหาบัณฑิตที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

- จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่
- จำนวนสิทธิบัตร
- จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ
- จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม

๗.๒ เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖ และกฎระเบียบอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ ๘

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๘.๑ การกำกับมาตรฐานหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สป.อว. ตามรายละเอียดต่อไปนี้

- จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ๓ คน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนการควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล ติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัด

การศึกษา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

- จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา มีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

- มีการควบคุมภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕

- ผลงานสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการสรรหาทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕

- จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกๆ ๕ ปี

๘.๒ บัณฑิต

- มีการการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อวัดผลและควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- มีการพัฒนาและส่งเสริม ควบคุมและติดตามให้ผลงานนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการสรรหาทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๘.๓ นิสิต

- มีการวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและจัดให้มีการวัดผลประเมินผลเพื่อติดตามและนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพกระบวนการรับนิสิต โดยกำหนดคุณสมบัติของนิสิตให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใส ชัดเจนมีเครื่องมือในการคัดเลือกนิสิตที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

- สำหรับนิสิตที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในการประกาศรับ หลักสูตร มีกระบวนการในการเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา อย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลติดตามเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้าการศึกษาหรือได้รับการพัฒนาจนมีคุณสมบัติครบถ้วนเกณฑ์ขั้นต่ำ เพื่อให้สามารถเรียนในหลักสูตรได้จนสำเร็จการศึกษา

- มีกระบวนการในการส่งเสริมและพัฒนานิสิต มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ใน

รูปแบบต่างๆ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสำนึกสาธารณะ

- มีกระบวนการในการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ และมีการวางระบบการป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยงของนิสิต เพื่อให้นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

- มีการรักษาอัตราความคงอยู่ อัตราความสำเร็จการศึกษา โดยการควบคุมติดตามและประเมินผลความพึงพอใจของนิสิตต่อการหลักสูตร และมีการจัดรายงานผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพหลักสูตร

๘.๔ คณาจารย์

- มีการวางแผนกระบวนการการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ โดยการรับอาจารย์ใหม่ต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชารัฐศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยมีระบบมีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติ และมีการติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา ในการรับอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของสถาบันและหลักสูตร มีกลไกการคัดเลือกที่เหมาะสมและโปร่งใส

- มีการวางแผนกระบวนการบริหารอาจารย์ อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและประเมินผล เพื่อการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ มีระบบการกำหนดภาระงานและแรงจูงใจในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การบริหารอาจารย์ประจำหลักสูตรมีระเบียบและมีความโปร่งใสชัดเจน

- มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยการกำหนดแผนการลงทุน งบประมาณและทรัพยากร และกิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำกับติดตามคุณภาพของอาจารย์อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติ และติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ และมีการรักษาอัตราการคงอยู่ของอาจารย์ โดยการกำกับควบคุมให้อัตราอาจารย์มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารหลักสูตร

๘.๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียนและการประกันผลลัพธ์การเรียนรู้

- มีกระบวนการในการวางแผนควบคุมกำกับสาระของรายวิชาในหลักสูตร อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย มีความก้าวหน้าก้าวหน้าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีการบริหารจัดการเปิดรายวิชาต่างๆ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ที่เน้นนิสิตเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน

- มีกระบวนการในการควบคุมกำกับมาตรฐานของหัวข้อสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ที่เน้นความสามารถในการใช้การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

- มีกระบวนการในการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีระบบ มีกลไกในการนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการพิจารณากำหนดผู้สอนในแต่ละ

รายวิชาที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และมีการกำกับติดตามอาจารย์ในการจัดทำรายละเอียดของรายวิชาและรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา

- มีการกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ และมีกระบวนการในการติดตามกำกับควบคุมการให้ความช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่กระบวนการพัฒนาหัวข้อจนถึงการทำสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ การสอบป้องกัน และการเผยแพร่ผลงานวิจัยจนสำเร็จการศึกษา

- มีกระบวนการในประเมินผู้เรียนที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต การกำกับการประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร และมีการวางระบบการประเมินสารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ

- มีการวัดผลและรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรตามคู่มือการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

๘.๖ ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indication)

มีการวางแผนติดตาม ควบคุมให้ผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษา เพื่อติดตามการดำเนินการตามผลลัพธ์การเรียนรู้ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. อาจารย์รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินการของหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรอุดมศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) อย่างน้อยก่อนเปิดการสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๕. จัดทำรายงานการดำเนินการของหลักสูตร ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงาน		✓	✓	✓	✓
๘. อาจารย์ใหม่ทุกคน (ถ้ามี) ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
๙. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
๑๐. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/มหาบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐			✓	✓	✓
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตต่อมหาบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐				✓	✓

หมวดที่ ๙

ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

๙.๑ การวางแผนคุณภาพ

หลักสูตรได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีประสบการณ์ด้านสาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาวิชาที่สัมพันธ์ทั้งที่เป็นบรรพชิตและคฤหัสถ์ โดยมีการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) เพื่อนำมาออกแบบหลักสูตรและกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้และตัววัดผลลัพธ์การเรียนรู้ ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรมั่นใจว่าจะสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ได้

๙.๒. การรักษาคุณภาพ

มีการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิตทุกปีการศึกษา เพื่อตรวจสอบว่า หลักสูตรได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้และนิสิตได้บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้รายปีทุกรูปหรือคน และในกรณีที่พบว่าอาจมีความเสี่ยงหรือความรู้และทักษะไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรต้องดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน นอกจากนี้ หลักสูตรมีระบบและกลไกการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต ตั้งแต่วิธีการและช่องทางการร้องเรียน การจัดการข้อร้องเรียนและการแจ้งกลับเพื่อให้ผู้ร้องเรียนได้ทราบผลการจัดการข้อร้องเรียน

๙.๓ การควบคุมคุณภาพ

มีการประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด ๘ ข้อ ๘.๖ โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน (เป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน)

๙.๔ การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ

การประเมินหลักสูตรในภาพรวม ดำเนินการด้วยรูปแบบต่างๆ อาทิ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ที่ออกแบบอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานวิชาการ เพื่อสอบถามและสัมภาษณ์ในประเด็นที่เกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของบัณฑิตจากกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๙.๔.๑ นิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่

๙.๔.๒ นายจ้าง/ผู้บังคับบัญชา

๙.๔.๓ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

จากการรวบรวมข้อมูลการประเมินทั้งหมดจะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวม และในแต่ละรายวิชา กรณีที่พบปัญหาของรายวิชาก็สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้นๆ ได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการปรับปรุงย่อย ในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำได้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้นจะกระทำทุก ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและผู้มีส่วนได้เสียอยู่เสมอ

ภาคผนวก ก
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตร

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)
กับหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

หมวดวิชา	หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒		หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗			หมายเหตุ
	จำนวนหน่วย กิต แผน ก(๒)	จำนวนหน่วย กิต แผน ข	แผน ๑		แผน ๒	
			จำนวน หน่วยกิต แผน ๑.๑	จำนวน หน่วยกิต แผน ๑.๒	จำนวน หน่วยกิต แผน ๒	
๑. หมวดวิชาบังคับ						
๑.๑ นับหน่วยกิต	๙	๙	(๖)	๙	๙	
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต						
๒. หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒	(๖)	๑๒	๑๒	
๓. หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒	-	๓	๙	
๔. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์	๑๒	๖	๓๖	๑๒	๖	
๕. สอบวัดคุณสมบัติ						
๖. วิชาปรับพื้นฐาน (ไม่นับหน่วยกิต)						
รวม	๓๙	๓๙	๓๖	๓๖	๓๖	

หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

แผน ๑.๑

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖	หมายเหตุ
หมวดวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต จำนวน (๖) หน่วยกิต	
๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	
๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน	
หมวดวิชาเอก ไม่นับหน่วยกิต จำนวน (๖) หน่วยกิต	
๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง	
๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์	
วิทยานิพนธ์ จำนวน ๓๖ หน่วยกิต	
๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)
กับหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) แผน ๑.๒

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
หมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต	หมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต	
๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	คงเดิม
๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	คงเดิม
๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมเนียม	๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมเนียม	คงเดิม
หมวดวิชาเอก นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	หมวดวิชาเอก นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	
๖๒๖ ๑๐๓ หลักรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๑๐๓ แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์	เปลี่ยนชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองการปกครอง	๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาและอุดมการณ์ทาง การเมือง	ปรับชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาวิจัยทางรัฐศาสตร์	คงเดิม
๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ	๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ	คงเดิม
หมวดวิชาเลือก นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	หมวดวิชาเลือก นับหน่วยกิต จำนวน ๓ หน่วยกิต	ปรับหน่วย กิต
๖๒๖ ๒๐๔ พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย	๖๒๖ ๒๐๔ การพัฒนาการเมืองไทย	ปรับชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๕ การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และกลุ่ม ผลประโยชน์	๖๒๖ ๒๐๕ พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง	ปรับชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๖ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๒๐๖ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์	คงเดิม
๖๒๖ ๒๐๗ กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๒๐๗ กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์	คงเดิม
๖๒๖ ๒๐๘ ยุทธศาสตร์ชาติตามนโยบายประเทศไทย๔.๐	๖๒๖ ๒๐๘ การเมืองกับการพัฒนา	เปลี่ยนชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๙ สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๒๐๙ สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทาง รัฐศาสตร์	คงเดิม
๖๒๖ ๒๑๐ สัมมนาการเมืองท้องถิ่นของไทย	๖๒๖ ๒๑๐ สัมมนาการเมืองท้องถิ่นของ ไทย	คงเดิม
๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย	-	ยกเลิก
๖๒๖ ๒๑๒ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน	๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศ อาเซียน	ปรับรหัส รายวิชา
สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต	วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต	
๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์	๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	คงเดิม

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)
กับหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) แผน ๒

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
หมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต	หมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต	
๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	คงเดิม
๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีการสื่อสารทางการเมือง	คงเดิม
๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมเนียม	๖๐๐ ๒๐๕ ธรรมเนียม	คงเดิม
หมวดวิชาเอก นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	หมวดวิชาเอก นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	
๖๒๖ ๑๐๓ หลักรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๑๐๓ แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์	เปลี่ยนชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองการปกครอง	๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาและอุดมการณ์ทาง การเมือง	ปรับชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๒ วิวิธวิทยารัฐศาสตร์	๖๒๖ ๒๐๒ วิวิธวิทยารัฐศาสตร์	คงเดิม
๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ	๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ	คงเดิม
หมวดวิชาเลือก นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต	หมวดวิชาเลือก นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต	ปรับหน่วย กิต
๖๒๖ ๒๐๔ พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย	๖๒๖ ๒๐๔ การพัฒนาการเมืองไทย	ปรับชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๕ การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และกลุ่ม ผลประโยชน์	๖๒๖ ๒๐๕ พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง	ปรับชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๖ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๒๐๖ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์	คงเดิม
๖๒๖ ๒๐๗ กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๒๐๗ กฎหมายมหาชนสำหรับ รัฐศาสตร์	คงเดิม
๖๒๖ ๒๐๘ ยุทธศาสตร์ชาติตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐	๖๒๖ ๒๐๘ การเมืองกับการพัฒนา	เปลี่ยนชื่อ รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๙ สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๒๐๙ สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทาง รัฐศาสตร์	คงเดิม
๖๒๖ ๒๑๐ สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย	๖๒๖ ๒๑๐ สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของ ไทย	คงเดิม
๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย	-	ยกเลิก
๖๒๖ ๒๑๒ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน	๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศ อาเซียน	ปรับรหัส รายวิชา
สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต	สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต	
๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์	๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์	คงเดิม

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒)
กับหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)
คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
หมวดวิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต		
๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Principles of Political Science in the Tipitaka) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักรัฐศาสตร์และทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ หลักรัฐศาสตร์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาเกี่ยวกับพุทธวิธีปกครอง หลักพุทธธรรมที่เนื่องด้วยการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะเรื่องธรรมาธิปไตย สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความเป็นพลเมืองของรัฐ ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ทั้งนี้ให้ศึกษาจากพระสูตรเป็นสำคัญ	๖๒๖ ๑๐๑ หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก ๓ (๓-๐-๖) (Principles of Political Science in the Tipitaka) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักรัฐศาสตร์และทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ หลักรัฐศาสตร์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาเกี่ยวกับพุทธวิธีปกครอง หลักพุทธธรรมที่เนื่องด้วยการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะเรื่องธรรมาธิปไตย สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความเป็นพลเมืองของรัฐ ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ทั้งนี้ให้ศึกษาจากพระสูตรเป็นสำคัญ	คงเดิม
๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Political Communication) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา อันประกอบไปด้วยวิธีการสอนของพระพุทธเจ้าที่มีผู้ปกครอง หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางการเมือง พุทธสาวกที่ใช้รูปแบบพุทธวิธีเพื่อสื่อสารทางการเมือง กรณีศึกษาพระสงฆ์ไทยและพระสงฆ์ชาวต่างประเทศที่มีการสื่อสารทางการเมืองตามรูปแบบของพระพุทธศาสนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง	๖๒๖ ๑๐๒ พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Buddhist Political Communication) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา อันประกอบไปด้วยวิธีการสอนของพระพุทธเจ้าที่มีผู้ปกครอง หลักพุทธธรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางการเมือง พุทธสาวกที่ใช้รูปแบบพุทธวิธีเพื่อสื่อสารทางการเมือง กรณีศึกษาพระสงฆ์ไทยและพระสงฆ์ชาวต่างประเทศที่มีการสื่อสารทางการเมืองตามรูปแบบของพระพุทธศาสนา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง	คงเดิม
๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน ๓ (๓-๐-๖)(Meditation) ศึกษาและปฏิบัติหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐาน	๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน ๓ (๓-๐-๖)(Meditation) ศึกษาและปฏิบัติหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถาฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐาน	คงเดิม

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
และผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น	และผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น	
หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต		
๖๒๖ ๑๐๓ หลักรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Principles of Political Science) ศึกษาพัฒนาการ ขอบเขต และทิศทางของการศึกษาทางรัฐศาสตร์ การอธิบายกับการศึกษาวิเคราะห์ปรากฏการณ์ตามทฤษฎีต่างๆ ในทางรัฐศาสตร์ หลักการเกี่ยวกับการใช้อำนาจตามรูปแบบประชาธิปไตย รูปแบบอำนาจนิยมและรูปแบบเผด็จการ ศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศระหว่างอำนาจรัฐกับกฎหมายสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันทางกฎหมายและสังคม ความยุติธรรม แนวการศึกษาวิเคราะห์หลักรัฐศาสตร์	๖๒๖ ๑๐๓ แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ (Approaches to Political Science) ศึกษาความหมายของ รัฐศาสตร์ แนวทางการศึกษารัฐศาสตร์ บทบาทของทฤษฎีในการศึกษาทางรัฐศาสตร์ ประเด็นปัญหาหลักทางด้านวิธีวิทยาของ รัฐศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีรัฐกับการศึกษารัฐศาสตร์	ปรับชื่อ รายวิชา และ คำอธิบาย รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาการเมืองการปกครอง ๓ (๓-๐-๖) (Philosophy of Politics and Governance) ศึกษาปรัชญาการเมืองการปกครองในสำนักต่างๆ เช่น เสรีนิยม สังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ สมัยใหม่ นิยมและหลังสมัยใหม่นิยม โครงสร้างนิยมและหลังโครงสร้างนิยม ศึกษาแนวคิดสำคัญทางรัฐศาสตร์ และปรากฏการณ์ทางการเมืองการปกครองร่วมสมัย ได้แก่ แนวคิดเรื่องรัฐ ชาติ ความเป็นพลเมือง อำนาจอธิปไตย ประชาธิปไตย ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน เสรีภาพ ความเสมอภาค ความเป็นตัวแทนสตรีนิยม และแนวคิดเรื่องการปฏิวัติ	๖๒๖ ๒๐๑ ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมือง ๓ (๓-๐-๖) (Political Philosophy and Ideology) ศึกษาปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมืองในสำนักต่างๆ เช่น เสรีนิยม สังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ สมัยใหม่ นิยมและหลังสมัยใหม่นิยม โครงสร้างนิยมและหลังโครงสร้างนิยม แนวคิดสำคัญทางรัฐศาสตร์และปรากฏการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย ได้แก่ แนวคิดเรื่องรัฐ ชาติ ความเป็นพลเมือง อำนาจอธิปไตย ประชาธิปไตย ความยุติธรรม สิทธิมนุษยชน เสรีภาพ ความเสมอภาค ความเป็นตัวแทนสตรีนิยม และแนวคิดเรื่องการปฏิวัติ รวมถึงปรัชญาและอุดมการณ์ทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา	ปรับชื่อ รายวิชา และ คำอธิบาย รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Research Methodology in Political Science) ศึกษากระบวนการวิจัยทางรัฐศาสตร์ทั้งเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณและแบบผสมวิธี ศึกษาขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการวิจัย ซึ่งครอบคลุมถึง	๖๒๖ ๒๐๒ วิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Research Methodology in Political Science) ศึกษากระบวนการวิจัยทางรัฐศาสตร์ทั้งเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณและแบบผสมวิธี ศึกษาขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการวิจัย ซึ่งครอบคลุมถึง	คงเดิม

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
การกำหนดประเด็นปัญหา การทบทวนวรรณกรรม เพื่อสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย สมมติฐานและการทดสอบสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย การกำหนดประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง การสร้างมาตรวัดสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลและการวิเคราะห์ เพื่อแปลความหมายข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งการเขียนรายงานการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตทุกรูปหรือคนต้องเสนอโครงร่างการวิจัยคนละหนึ่งเรื่อง	การกำหนดประเด็นปัญหา การทบทวนวรรณกรรม เพื่อสร้างกรอบแนวคิดของการวิจัย สมมติฐานและการทดสอบสมมติฐาน การออกแบบการวิจัย การกำหนดประชากรและวิธีการสุ่มตัวอย่าง การสร้างมาตรวัดสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลและการวิเคราะห์ เพื่อแปลความหมายข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งการเขียนรายงานการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตทุกรูปหรือคนต้องเสนอโครงร่างการวิจัยคนละหนึ่งเรื่อง	
๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖) (Comparative Politics) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองเปรียบเทียบ ขอบข่ายและความเป็นมาของการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ ทฤษฎี และแนวทางที่ใช้ในการเปรียบเทียบ อาทิ แนวทางโครงสร้างหน้าที่ แนวทางวิเคราะห์ระบบ แนวทางวัฒนธรรมการเมือง แนวทางการพัฒนาทางการเมือง แนวทางกลุ่ม แนวทางชนชั้นนำ การเปรียบเทียบระบบการเมือง ความชอบธรรมและความมีประสิทธิผล การประเมินระบบ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ และแนวโน้มทางการเมืองเปรียบเทียบ	๖๒๖ ๒๐๓ การเมืองเปรียบเทียบ ๓ (๓-๐-๖) (Comparative Politics) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเมืองเปรียบเทียบ ขอบข่ายและความเป็นมาของการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ ทฤษฎี และแนวทางที่ใช้ในการเปรียบเทียบ อาทิ แนวทางโครงสร้างหน้าที่ แนวทางวิเคราะห์ระบบ แนวทางวัฒนธรรมการเมือง แนวทางการพัฒนาทางการเมือง แนวทางกลุ่ม แนวทางชนชั้นนำ การเปรียบเทียบระบบการเมือง ความชอบธรรมและความมีประสิทธิผล การประเมินระบบ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการศึกษาการเมืองเปรียบเทียบ และแนวโน้มทางการเมืองเปรียบเทียบ	คงเดิม
หมวดวิชาเลือก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต		
๖๒๖ ๒๐๔ พัฒนาการการเมืองการปกครองของไทย ๓ (๓-๐-๖) (Development of Thai Politics and Government) การศึกษาภูมิหลังและพัฒนาการทางการเมืองการปกครองของประเทศไทยในแง่มุมต่างๆ ในสมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงยุคหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา ลักษณะของโครงสร้างทางอำนาจ ทั้งที่เป็นมาแต่เดิมและที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป การต่อสู้ทางอำนาจในระหว่างชนชั้นนำและจุดเปลี่ยนทางการเมือง ตลอดจนปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นตาม	๖๒๖ ๒๐๔ การพัฒนาการเมืองไทย (Thai Political Development) ศึกษาประวัติการพัฒนาการเมืองของประเทศไทย แนวทางการพัฒนาการเมืองของไทย ความสำเร็จและความล้มเหลวในการเปลี่ยนประเทศไปเป็นประชาธิปไตย และบทบาทของภาคประชาสังคม และการมีส่วนร่วมทางการเมืองในประเทศไทย โดยมีกรณีศึกษาพลวัตเมืองพะเยากับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการสร้างสังคมสันติสุข	ปรับชื่อ รายวิชา และ คำอธิบาย รายวิชา

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
สภาพการณ์ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และตามกระบวนการของการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย และโดยผลของกระบวนการประชาธิปไตยในไทย สภาพการณ์ของปัญหาที่เป็นมาและดำรงอยู่ในปัจจุบันและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเมืองการปกครองของไทยในปัจจุบัน		
๖๒๖ ๒๐๕ การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ ๓ (๓-๐-๖) (Election, Political Parties and Interest Groups) ศึกษาระบบและวิเคราะห์รูปแบบการเลือกตั้ง อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้ง พฤติกรรมการเมืองในมิติต่างๆ เน้นพฤติกรรมการเลือกตั้งในระดับชาติ ท้องถิ่น และในเชิงเปรียบเทียบ กระบวนการเลือกตั้ง ระบบเลือกตั้ง และความสัมพันธ์ระหว่างระบบเลือกตั้ง ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งและพรรคการเมือง ในฐานะสถาบันทางการเมือง บทบาท หน้าที่และโครงสร้างของพรรคการเมืองในปัจจุบัน และศึกษาพัฒนาการของกลุ่มผลประโยชน์ อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ที่มีผลต่อการดำเนินงานและการกำหนดนโยบายของรัฐ โดยรวมถึงศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งและพระราชบัญญัติพรรคการเมืองฉบับปัจจุบัน	๖๒๖ ๒๐๕ พรรคการเมืองและการเลือกตั้ง ๓ (๓-๐-๖) (Political party and Election) ศึกษาประวัติศาสตร์สาเหตุของการมีพรรคการเมือง ความสำคัญของพรรคการเมือง โครงสร้างพรรคการเมือง อุดมการณ์ ระบบพรรคแบบของพรรคการเมือง หน้าที่ของพรรคการเมือง บทบาทของพรรคการเมือง ทฤษฎีการกำเนิดของพรรคการเมือง และวิวัฒนาการของพรรคการเมืองในประเทศไทย รวมทั้งศึกษาการเลือกตั้งในรอบประชาธิปไตย ความสำคัญของการเลือกตั้ง สิทธิเลือกตั้งกับความเป็นพลเมือง รูปแบบการเลือกตั้ง ระบบการเลือกตั้ง อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ทั้งนี้ให้มีการศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นและมิติต่างๆ และวิเคราะห์เปรียบเทียบในแต่ละหัวข้อที่สำคัญๆ ที่สามารถยกขึ้นมาเปรียบเทียบได้	เปลี่ยนชื่อ รายวิชา และ คำอธิบาย รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๖ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (English for Political Science) ศึกษาพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง พูด อ่าน และเขียน จากตำราหนังสือ เอกสารวิชาการภาษาอังกฤษที่เป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ โดยมุ่งเน้นการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อสมัยใหม่ต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สามารถแปลความจับประเด็นสำคัญ และสรุปเรื่องราวทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง	๖๒๖ ๒๐๖ ภาษาอังกฤษสำหรับรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (English for Political Science) ศึกษาพัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ การฟัง พูด อ่าน และเขียน จากตำราหนังสือ เอกสารวิชาการภาษาอังกฤษที่เป็นองค์ความรู้ต่าง ๆ ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ โดยมุ่งเน้นการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อสมัยใหม่ต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ สามารถแปลความจับประเด็นสำคัญ และสรุปเรื่องราวทางรัฐศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง	คงเดิม
๖๒๖ ๒๐๗ กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Public Laws for Political Science)	๖๒๖ ๒๐๗ กฎหมายมหาชนสำหรับรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Public Laws for Political Science)	คงเดิม

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
ศึกษาความหมายและการแบ่งประเภทกฎหมายมหาชน วิวัฒนาการของนิติปรัชญา แนวความคิดและทฤษฎีของกฎหมายมหาชนในยุคต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายมหาชนในยุคปัจจุบัน สถานะทางกฎหมายของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกฎหมาย ที่มาของกฎหมายมหาชน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะ แนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตและการควบคุมการใช้อำนาจอธิปไตย การใช้อำนาจดุลพินิจและการใช้อำนาจในสถานการณ์ไม่ปกติ ความรับผิดชอบของรัฐและความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง นิติวิธีในกฎหมายมหาชน รวมทั้งศึกษาวิวัฒนาการสภาพปัญหา และกระบวนการดำเนินงานของกฎหมายมหาชนในประเทศไทย	ศึกษาความหมายและการแบ่งประเภทกฎหมายมหาชน วิวัฒนาการของนิติปรัชญา แนวความคิดและทฤษฎีของกฎหมายมหาชนในยุคต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายมหาชนในยุคปัจจุบัน สถานะทางกฎหมายของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับกฎหมาย ที่มาของกฎหมายมหาชน แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะ แนวคิดเกี่ยวกับขอบเขตและการควบคุมการใช้อำนาจอธิปไตย การใช้อำนาจดุลพินิจและการใช้อำนาจในสถานการณ์ไม่ปกติ ความรับผิดชอบของรัฐและความรับผิดชอบของฝ่ายปกครอง นิติวิธีในกฎหมายมหาชน รวมทั้งศึกษาวิวัฒนาการสภาพปัญหา และกระบวนการดำเนินงานของกฎหมายมหาชนในประเทศไทย	
๖๒๖ ๒๐๘ ยุทธศาสตร์ชาติตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ๓ (๓-๐-๖) (National Strategy of Thailand ๔.๐) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักรัฐศาสตร์และทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ หลักรัฐศาสตร์ที่ปรากฏในพระไตรปิฎก โดยเน้นศึกษาเกี่ยวกับพุทธวิธีปกครอง หลักพุทธธรรมที่เนื่องด้วยการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะเรื่องธรรมาธิปไตย สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความเป็นพลเมืองของรัฐ ธรรมาภิบาล การมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม ทั้งนี้ให้ศึกษาจากพระสูตรเป็นสำคัญ	๖๒๖ ๒๐๘ การเมืองกับการพัฒนา ๓ (๓-๐-๖) (Political and Development) ศึกษาความหมายและความสำคัญของการพัฒนา กระบวนการและทางเลือกในการพัฒนา ทฤษฎีการพัฒนา การศึกษาการเมืองกับการพัฒนาในมิติของประวัติศาสตร์ มิติการเมือง มิติของเศรษฐศาสตร์การเมือง มิติวาทกรรมการพัฒนาและวาทกรรมการพัฒนาของไทย มิตินโยบายการพัฒนาของสหประชาชาติ มิติและแนวโน้ม ของการศึกษาการเมืองกับการพัฒนาในระดับโลก มิติภูมิรัฐศาสตร์การพัฒนา และงานวิจัยการเมืองกับการพัฒนาที่สำคัญ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพลวัตเมืองพะเยากับการสร้างสังคมสันติสุข	ปรับ รายวิชา และ คำอธิบาย รายวิชา
๖๒๖ ๒๐๙ สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Selected Seminar on Political Science Research Works) สัมมนาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและเทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์และประเด็นอื่นๆ ตามที่อาจารย์หัตถิวิชามอบหมาย ทั้งนี้ให้นางานวิจัยทางรัฐศาสตร์ที่มีความ	๖๒๖ ๒๐๙ สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์ ๓ (๓-๐-๖) (Selected Seminar on Political Science Research Works) สัมมนาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยและเทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์และประเด็นอื่นๆ ตามที่อาจารย์หัตถิวิชามอบหมาย ทั้งนี้ให้นางานวิจัยทางรัฐศาสตร์ที่มีความ	คงเดิม

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
หลากหลายของหัวข้อเรื่องมาสนทนาเพื่อให้เห็นสัดได้ เกิดความรู้และพัฒนาเป็นงานวิจัยของตนเอง	หลากหลายของหัวข้อเรื่องมาสนทนาเพื่อให้เห็นสัดได้ เกิดความรู้และพัฒนาเป็นงานวิจัยของตนเอง	
๖๒๖ ๒๑๐ สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Thai Local Government) สัมมนาประเด็นและถกแถลงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นไทย เริ่มตั้งแต่วิวัฒนาการด้านการปกครอง สภาพปัญหาและลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไทย องค์ความรู้ในมุมมองทางวิชาการทางรัฐศาสตร์ทั้งไทยและต่างประเทศที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นไทยเพื่ออธิบายสภาพปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ที่จะทำให้เข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นไทยและสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครอบคลุมทุกระดับของปัญหาตั้งแต่ ระดับโครงสร้าง นโยบาย อุดมการณ์ วัฒนธรรม สถาบันองค์กร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นของไทย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	๖๒๖ ๒๑๐ สัมมนาการปกครองท้องถิ่นของไทย ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Thai Local Government) สัมมนาประเด็นและถกแถลงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นไทย เริ่มตั้งแต่วิวัฒนาการด้านการปกครอง สภาพปัญหาและลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไทย องค์ความรู้ในมุมมองทางวิชาการทางรัฐศาสตร์ทั้งไทยและต่างประเทศที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นไทยเพื่ออธิบายสภาพปัญหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ที่จะทำให้เข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่นไทยและสภาพแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครอบคลุมทุกระดับของปัญหาตั้งแต่ ระดับโครงสร้าง นโยบาย อุดมการณ์ วัฒนธรรม สถาบันองค์กร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นของไทย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	คงเดิม
๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on Thai Public Policy) สัมมนาประเด็นและถกแถลงประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะของไทย ศึกษาวิเคราะห์ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะอย่างเป็นระบบ ทั้งเรื่องการก่อตั้งนโยบาย การกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ การประเมินผล และการสานต่อหรือยุตินโยบาย รวมถึงความเข้าใจอิทธิพลด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่มีต่อนโยบายสาธารณะ พร้อมทั้งนำเรื่องนโยบายสาธารณะของรัฐที่มีผลกระทบต่อสังคมหรือชุมชนมาถกแถลงเพื่อให้องค์ความรู้ทางวิชาการ		ยกเลิก

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๒	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗	หมายเหตุ
๖๒๖ ๒๑๒ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on ASEAN Countries Politics) สัมมนาเกี่ยวกับการเมืองของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ ว่าด้วยเรื่องที่น่าสนใจทางการเมือง ประกอบด้วย ะบบการเมือง การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิเสรีภาพทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นต้น ทั้งนี้ให้อาจารย์ประจำรายวิชากำหนดหัวข้อย่อยร่วมกับนิสิตในชั้นเรียน	๖๒๖ ๒๑๑ สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน ๓ (๓-๐-๖) (Seminar on ASEAN Countries Politics) สัมมนาเกี่ยวกับการเมืองของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง ๑๐ ประเทศ ว่าด้วยเรื่องที่น่าสนใจทางการเมือง ประกอบด้วย ะบบการเมือง การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมือง สิทธิเสรีภาพทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นต้น ทั้งนี้ให้อาจารย์ประจำรายวิชากำหนดหัวข้อย่อยร่วมกับนิสิตในชั้นเรียน	ปรับรหัสรายวิชา
วิทยานิพนธ์	วิทยานิพนธ์	
๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ (๐-๐-๓๖) (Thesis) ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยซึ่งมีเนื้อหาสาระเข้มข้น ในองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ ภายใต้การดูแล แนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติ ตาม ระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบการนำเสนอวิทยานิพนธ์	๖๒๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ (๐-๐-๓๖) (Thesis) ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัยตามวิธีวิทยวิจัยซึ่งมีเนื้อหาสาระเข้มข้น ในองค์ความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ที่ประยุกต์หรือบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาภายใต้การดูแล และแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบการนำเสนอวิทยานิพนธ์	ปรับคำอธิบายรายวิชา
สารนิพนธ์	สารนิพนธ์	
๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์ ๖ (๐-๐-๑๘) (Research Paper) ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย ตามวิธีวิทยาการวิจัย ให้ได้องค์ความรู้ตามขอบข่ายสาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่ผสมรวม ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ และหลักการทางพระพุทธศาสนา ภายใต้การดูแล แนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติตาม ระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบของการนำเสนอสารนิพนธ์	๖๒๖ ๓๐๐ สารนิพนธ์ ๖ (๐-๐-๑๘) (Research Paper) ศึกษาวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย ตามวิธีวิทยาการวิจัย ให้ได้องค์ความรู้ตามขอบข่ายสาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่ประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ภายใต้การดูแลและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปฏิบัติตามระเบียบของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยขั้นตอนและรูปแบบของการนำเสนอสารนิพนธ์	ปรับคำอธิบายรายวิชา

ภาคผนวก ข
การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในการปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗ หลักสูตรได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า และนิสิตปัจจุบัน โดยใช้แบบสำรวจความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ผลการสำรวจ ดังต่อไปนี้

(นิสิตปัจจุบัน)

ด้าน	ความต้องการ	ความคาดหวัง
ด้านการบริหารหลักสูตร	บางส่วนอยากให้บริหารงานอย่างรวดเร็ว มีความทันสมัย	บางส่วนต้องการมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร บางส่วนอยากได้หลักสูตรที่ได้ความรู้ในการศึกษา
ด้านอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	ต้องการให้พัฒนาแหล่งศึกษาให้มีความทันสมัย บางส่วนต้องการเรียนออนไลน์ ควรมีการจัดการเรียนการสอนตามตารางหรือปฏิทินการศึกษา	บางส่วนต้องการให้พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัย ต้องการให้ผู้สอนมีเวลาให้กับผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีงานประจำปริมาณที่มาก ควรให้ความสำคัญต่อกิจกรรมของนิสิตทั้งภายในและภายนอกองค์กร
ด้านอาจารย์ผู้สอน	บางส่วนต้องการให้หลักสูตรให้มีความทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ปัจจุบัน ต้องการให้ผู้สอนปรึกษาหารือเรื่องหัวข้อวิจัยของนิสิตให้ไปในทิศทางเดียวกัน ต้องการให้ปรับตารางสอนไม่ให้ซ้อนกันระหว่างชั้นปี	เรียนปกติ ต้องการให้ปรับหลักสูตรการเรียนรู้และการออกแบบหลักสูตรเพื่อเข้ากับยุคสมัย อาจารย์ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน
ด้านการจัดการเรียนการสอน	ต้องการให้ปรับการเรียนการสอนให้ทันสมัย และสนุกกับการเรียนรู้มากขึ้น การเรียนภาษาอังกฤษ003-004ให้มีการเรียนในชั้นเรียนการเรียน ภาษาอังกฤษ003-004ให้มีการเรียนในชั้นเรียน เรียนแบบออนไลน์ไม่เข้าใจ	ต้องการให้มีการเรียนที่แปลกใหม่ทันสมัยมากขึ้น ต้องการเรียนในห้องเรียน การเพิ่มการแสดงออกทางความคิดให้นิสิตได้แสดงออกร่วมกัน
ด้านการบริการวิชาการนิสิต เช่น ภาษาอังกฤษ / เทคโนโลยี / การทำวิทยานิพนธ์/การเขียน	จัดระบบให้ทันสมัยและมีความแน่นชัดในการเรียนการสอน	ต้องการให้การทำวิทยานิพนธ์เป็นสิ่งที่ทำได้ และเข้าใจไปกับงานอย่างแท้จริง

ด้าน	ความต้องการ	ความคาดหวัง
บทความ (สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา)	จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนเรียนมากกว่าการเรียนในระบบออนไลน์ วิทยาการที่ให้ความรู้มีความรู้เฉพาะด้านตรงตามวิชาที่เรียน	ต้องการอาจารย์ผู้สอนที่สอนแล้วเข้าใจ เห็นใจนิสิต ต้องการเรียนในห้องเรียน ความชัดเจนในหัวข้อวิทยานิพนธ์และแนวทางที่จัดทำ
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ต้องการให้พัฒนาสื่อในการจัดการเรียนการสอนที่ดีและทันสมัย เช่นระบบอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วต่อการค้นหาข้อมูลต่างๆ เป็นต้น ต้องการให้สนับสนุนทุนการศึกษา	ต้องการพัฒนาแหล่งค้นคว้าให้มากขึ้น เพิ่มกิจกรรมการลงพื้นที่ร่วมกับชุมชน หน่วยงานต่างๆ รวมทั้งเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้เพิ่มเติม
ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	ต้องการให้คงความเป็นศิลปมากขึ้น การสืบสานประเพณี เพิ่มกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และให้นิสิตมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากขึ้น	ต้องการให้พัฒนางานศิลปเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ มีการสืบสานประเพณีในท้องถิ่น การจัดกิจกรรมที่บูรณาการร่วมกันของมหาวิทยาลัยและชุมชนในท้องถิ่น
ด้านการสำเร็จการศึกษา	ต้องการให้จัดการศึกษาให้นิสิตจบภายใน 2 ปี ตามกำหนด ให้มีการรับรองคุณวุฒิแก่นิสิตหลังการจบหลักสูตรการศึกษา	นำความรู้ไปใช้ในท้องถิ่น ต้องการจบให้เร็ว ต้องการให้ศิษย์เก่าที่จบออกไปที่มีความสามารถ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้เข้ามามีบทบาทในการช่วยพัฒนานิสิตรุ่นต่อๆมา เช่นเอาประสบการณ์จริงที่เจอมาสอนเพิ่มพิเศษ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๑. การจัดกิจกรรมให้ศิษย์เก่าสามารถมีส่วนร่วม การเปิดเวทีสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และข้อมูลข่าวสารต่างๆอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับยุคสมัย
๒. ต้องการให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ MCU 003-004 ในที่ตั้ง ณ วิทยาเขตพะเยา (ศิษย์เก่า)

ด้าน	ความต้องการ (สิ่งที่ต้องการอะไร)	ความคาดหวัง (สิ่งที่คาดหวัง/อยากจะได้อะไร)
ด้านการมีงานทำของศิษย์เก่า	ต้องการงานที่ตรงสายการเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้ศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์และพัฒนาองค์กร	มีงานรองรับในสายวิชาชีพที่ได้ศึกษา
ด้านการสร้างเครือข่ายของศิษย์เก่า	สร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องในหลายๆองค์กรผ่านช่องทางต่างๆ เช่น สื่อออนไลน์	จัดกิจกรรมเพื่อให้ได้พบปะกันระหว่างรุ่นพี่-รุ่นน้อง เพื่อเป็นการทำความรู้จักกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อประยุกต์องค์ความรู้ไปใช้ในการทำงาน
ด้านการทำกิจกรรมของศิษย์เก่า	อยากให้มียุทธศาสตร์ที่สามารถทำร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง การจัดระบบติดต่อสื่อสาร	- การจัดกิจกรรมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศิษย์ปัจจุบันและศิษย์เก่า - การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยกัน -การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ของศิษย์เก่า

(ผู้ใช้บัณฑิต)

ด้าน	ความต้องการ (สิ่งที่ต้องการอะไร)	ความคาดหวัง (สิ่งที่คาดหวัง/อยากจะได้อะไร)
ด้านความรู้ของบัณฑิต	- ให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้นและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด	- สามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาตนเองและองค์กรให้ดียิ่งขึ้น
ด้านทักษะการทำงานของบัณฑิต	- สามารถนำเอาทักษะความรู้ที่ได้มาบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กรได้	- มีงานรองรับตามหลักสูตรที่ได้ศึกษาและสามารถบริหารจัดการในงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
ด้านความรับผิดชอบ การมีระเบียบวินัย ความซื่อตรง	- ให้มีระเบียบวินัยในการทำงานและมีความรับผิดชอบหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย	- มีความรับผิดชอบและสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้
ด้านความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน	- การมีแนวคิดการทำงานที่ทันสมัย และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ตรงต่อสถานการณ์ปัจจุบัน	- มีแนวคิดการทำงานที่สร้างสรรค์และไม่ถูกปิดกั้นทางความคิดในการทำกิจกรรมใหม่ๆ
ด้านการมีสัมมาคารวะ การให้เคารพต่อ	- เป็นผู้มีความประพฤติดี และให้เกียรติต่อผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน	- มีอัธยาศัยดี มีความจริงใจในการทำงานทั้งต่อผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

ด้าน	ความต้องการ (สิ่งที่ต้องการอะไร)	ความคาดหวัง (สิ่งที่คาดหวัง/อยากจะได้อะไร)
ผู้บังคับบัญชาและเพื่อน ร่วมงาน		
ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อน ร่วมงาน	- มีซื่อสัตย์จริงใจให้แกกันและมีการ จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ ทำร่วมกันภายในองค์กร	- ให้บุคลากรมีความรักสามัคคีกัน สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ของ ตนได้อย่างมีความสุข

ภาคผนวก ค
(ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย)

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๖"

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๓) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๔

(๔) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(๕) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๕๕๓

(๖) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๖) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ข้อ ๔ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเรียบร้อยแล้ว

“หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา” หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต

ข้อ ๖ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

- ๒ -

หมวด ๑

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

๗.๑ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๗.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

๗.๒ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตหรือปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๗.๒.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

๗.๓ ระดับมหาบัณฑิต

๗.๓.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๓.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาหรือผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๗.๓.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

๗.๔ ระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๔.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แผน ๑.๑ และแผน ๒.๑

๑) ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๒) ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษา หรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๓) มีผลการสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ

๔) ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

๗.๔.๒ ระดับดุษฎีบัณฑิต แผน ๑.๒ และแผน ๒.๒

๑) ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๒) ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๓) มีผลการสอบภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ

๔) ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการ สอดคล้องเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวด ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาคตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลา ศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ประจำบัณฑิตวิทยาลัยได้

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต

๑๐.๓ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยว่าด้วยโครงสร้างหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้มีหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต ใช้ระบบทวิภาค โดย ๑ ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติมี ระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ หรือเทียบเคียงได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ๑ และแผน ๒ ให้มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต

แผน ๑.๑ และแผน ๒.๑ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อระดับหลักสูตร ดุษฎีบัณฑิตให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๒ ภาคการศึกษาปกติ

แผน ๑.๒ และแผน ๒.๒ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้วเข้าศึกษาต่อระดับดุษฎีบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๖ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๔ การนับเวลาใน ข้อ ๑๑ ให้นับเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิต ที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๑๒ นิสิตผู้ขอเปลี่ยนสาขาวิชาต้องเรียนในสาขาวิชาเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษา โดย ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเดิมและหลักสูตรใหม่ และคณะกรรมการประจำ บัณฑิตวิทยาลัย

เมื่อได้รับอนุมัติ ให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชานับโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ ศึกษาไว้แล้วต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาตามเกณฑ์ ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ทั้งนี้ รายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B (๓.๐๐) หรือ S

การเปลี่ยนสาขาวิชาและการขอโอนหน่วยกิตให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

เมื่ออนุมัติแล้วให้บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งสำนักทะเบียนและวัดผลทราบ

- ๔ -

ข้อ ๑๓ การลาพักและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑ นิสิตที่มีเหตุจำเป็น อาจลาพักการศึกษาระดับภาคใดภาคหนึ่งเมื่อได้ศึกษาในหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ โดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการหลักสูตรหรือประธานหลักสูตร

นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓๐ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาใหม่ หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าวนิสิตอาจขอลาพักการศึกษาเป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์ โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติจากคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยให้ลาพักการศึกษาให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาดำเนินข้อ ๑๓.๑.๑

นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว ในกรณีนี้ให้นิสิตได้ W ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

เมื่ออนุมัติแล้วให้บัณฑิตวิทยาลัยแจ้งสำนักทะเบียนและวัดผลทราบ

ข้อ ๑๔ การฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑๔.๑ ได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาจากสถานมหาวิทยาลัย

๑๔.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่ ๑ ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๔.๓ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔.๔ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑ หรือข้อ

๑๓.๒ หรือข้อ ๑๓.๓ แล้วแต่กรณี

๑๔.๕ มหาวิทยาลัยลงโทษให้ฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๒.๕

๑๔.๖ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ ๑๓ หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๗.๕

๑๔.๗ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

๑๔.๘ มรณภาพหรือตาย

ข้อ ๑๕ นิสิตที่ฟื้นฟูสภาพตามข้อ ๑๔.๖ และ ๑๔.๗ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่นิสิตฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิต และถ้าคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติ ให้คิดระยะเวลาที่ฟื้นฟูสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เหมือนกับ ผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวด ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

- ๕ -

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อสำนักทะเบียนและวัดผลตามวันเวลา สถานที่ และช่องทางที่กำหนดเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมด

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ เป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วัน หลังจากที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้สำนักทะเบียนและวัดผลทราบ ตามความในวรรคแรกแล้วต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตให้เรียบร้อยภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกิน ๑๔ วัน นับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในหลักสูตรใดต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตในหลักสูตรนั้น และจะศึกษาเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

สำหรับหลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ หรือหลักสูตรควบปริญญาตรีและปริญญาโท หรือหลักสูตรควบปริญญาโท ๒ ปริญญา หรือหลักสูตรระดับปริญญาโทควบปริญญาเอกในสาขาเดียวกัน ให้ศึกษาเกินกว่า ๑ หลักสูตรในเวลาเดียวกันได้ ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษา โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ นับจากวันเปิดภาคการศึกษา ไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หรือคณะกรรมการประจำหลักสูตร

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิตและไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนวิชาในภาคการศึกษาใด ต้องลาพักการศึกษาตามเงื่อนไข ที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งรูปหรือคนเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผนการศึกษา โดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยหรือผู้อำนวยการหลักสูตรเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ประจำหลักสูตร

ข้อ ๑๙ การถอน เพิ่ม และเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำใ้ภายใต้เงื่อนไขและมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในระเบียบ

- ๖ -

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอลองหลังจาก ๑๔ วัน ของภาคการศึกษาปกติ แต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ W ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอลองรายวิชาใด เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้น เว้นแต่กรณีที่มิใช่เหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ออนได้ ในกรณีเช่นนั้นนิสิตจะได้ W ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชาให้กระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรก ของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปและหากพ้นกำหนดนี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวด ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยทำการวัดผลระหว่างภาคด้วยวิธีการทดสอบ การเขียนรายงาน การมอบหมายงานให้ทำ หรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้น

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา ให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้น หรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้น ๆ ก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดวิธีการที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา หรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น และหรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษาวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
-------	---	----	----	---	----	---	---

ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐
----------	------	------	------	------	------	------	---

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่ับหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่น่าพอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผล หรือไม่มีการวัดผล ให้รายงานการศึกษารายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ๗ -

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อวิชาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลดัชนีวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ให้กำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐๐
ดีมาก (Very Good)	B+	๓.๕๐
ผ่าน (Passed)	B	๓.๐๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตถอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๓๔.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิ์เข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่ไม่ได้สอบ เพราะป่วย หรือเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา เพราะนิสิตยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์ การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบ และหรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วน เพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผลและส่งผลการศึกษานิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจและหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษา โดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้โอนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำเฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับ และมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

- ๘ -

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค นับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำเฉพาะในกรณีที่ได้ระบุไว้ใน ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๙.๑.๒ และข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่ับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษามีส่วนการศึกษาก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมิได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อ นิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไป ตามหลักสูตรแล้วแต่ถ้า นิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมิได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้วแต่ถ้า นิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่อง ในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้น เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยกิตให้ครบหลักสูตร ให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้น เว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเอก ซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอก ต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชานั้นอีกและสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือก นิสิตมีสิทธิลงทะเบียนรายวิชาเดิมหรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค โดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น และคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของรายวิชานั้นแล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกันและหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น โดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, U, W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้นมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๒๔

- ๙ -

หมวด ๕**การทำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์**

ข้อ ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยออกประกาศว่าด้วยการทำและการสอบสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์

ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างและลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษา และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แผน ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขอเสนอ อนุมัติลงทะเบียนทำดุษฎีนิพนธ์ เมื่อได้สอบผ่านรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตและสอบผ่านการสอบวัด คุณสมบัติ

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แผน ๒ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างดุษฎีนิพนธ์ เพื่อขอเสนอ อนุมัติลงทะเบียนทำดุษฎีนิพนธ์ เมื่อศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร และสอบผ่านการสอบวัด คุณสมบัติ

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติ หัวข้อและโครงร่างแล้ว

ข้อ ๒๘ รูปแบบของสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๙ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ ซึ่งสอบผ่านการประเมินแล้วให้นับเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญาระดับมหาบัณฑิตหรือรับปริญญาระดับดุษฎีบัณฑิต

การนำสารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และดุษฎีนิพนธ์ ตามวรรคหนึ่ง ออกเผยแพร่สู่สาธารณะ ต้องได้รับ อนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน

หมวด ๖**การสำเร็จการศึกษา**

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าและไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๓๑

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระดับ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า B ในวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกรายวิชา และได้รับระดับ s ในกรณี ที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น s หรือ u

๓๐.๖ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ๑ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่ง วิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓๐.๗ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ๒ สอบผ่านการประเมินผลความรู้ สอบผ่านการ ประเมินผลสารนิพนธ์ และส่งสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

- ๑๐ -

๓๐.๘ สารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรือ อย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมด หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือ สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings)

๓๐.๙ คุชกุณิพนธ์ในหลักสูตรระดับคุชกุณิบัณฑิต ให้ดำเนินการดังนี้

แผน ๓.๑ และแผน ๓.๒ ผลงานคุชกุณิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของคุชกุณิพนธ์ต้องได้รับการ ตีพิมพ์เผยแพร่หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ ที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด อย่างน้อย ๒ เรื่อง หรือ

ผลงานคุชกุณิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของคุชกุณิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่หรืออย่าง น้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศที่คณะกรรมการ มาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด อย่างน้อย ๑ เรื่อง และเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ อย่างน้อย ๑ เรื่อง หรือได้รับสิทธิบัตร อย่าง น้อย ๑ สิทธิบัตร

กรณีผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ คุชกุณิพนธ์ต้องได้รับการประเมินจาก คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในสาขาเดียวกันหรือเกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓ คน ที่เป็นผู้มีความรู้ความ เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

สำหรับนิสิตระดับปริญญาเอกกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อาจเผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด

แผน ๒.๑ และแผน ๒.๒ ผลงานคุชกุณิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของคุชกุณิพนธ์ต้องได้รับการ ตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตาม ประกาศที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด หรือได้รับสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เชิงสังคมและเศรษฐกิจ

กรณีผลงานนวัตกรรม หรือผลงานสร้างสรรค์ คุชกุณิพนธ์ต้องได้รับการประเมินจาก คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในสาขาเดียวกันหรือเกี่ยวข้องอย่างน้อย ๓ คน ที่เป็นผู้มีความรู้ความ เชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงเป็นที่ยอมรับ โดยได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

สำหรับนิสิตระดับปริญญาเอกกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อาจ เผยแพร่ในวารสารระดับชาติที่มีคุณภาพตามที่คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษากำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับปริญญาและประกาศนียบัตร

๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐

๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ

๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวด ๗

ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่นิสิตกระทำความผิดเกี่ยวกับการสอบและความผิดอื่น ๆ ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่ง ตามสมควรแก่ความผิด ดังนี้

๓๒.๑ ภาคทัณฑ์

๓๒.๒ ให้สอบตกรายวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือหลายรายวิชา

- ๑๑ -

๓๒.๓ ให้สอบตกหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่ ๑ ภาคการศึกษาถึง ๓ ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี

๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓๓ นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ในกรณีที่นิสิตกระทำความผิดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยและได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วในข้อ ๓๒ นิสิต ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๓.๑ ขดใช้ค่าเสียหาย

๓๓.๒ ระวังการให้ปริญญาหรือประกาศนียบัตรมีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๓๓.๓ ระวังการออกใบแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาโทษนิสิตที่มีความประพฤติเสียหาย หรือกระทำความผิดต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ ตามสมควรแก่กรณี

เฉพาะกรณีที่นิสิตกระทำความผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำ บัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบเป็นผู้พิจารณาโทษตามสมควรแก่กรณี ตามเกณฑ์ที่ระบุ ไว้ในข้อ ๓๒

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ การดำเนินการใด ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ และยังไม่ดำเนินการไปแล้วเสร็จ ในขณะที่ข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้บังคับ ให้ดำเนินการหรือปฏิบัติการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้บังคับอยู่ก่อน วันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ

สำหรับนิสิตหลักสูตรที่ต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้คงดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พระพรหมวชิรธัมม

(พระพรหมวชิรธัมม)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐**

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ อันจะเป็นผลทำให้การบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลู่วัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๔ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมีมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐ จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติหลักสูตรและให้เปิดสอนทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ

“ส่วนงาน” หมายความว่า บัณฑิตวิทยาลัย คณะหรือวิทยาลัย

“คณบดี” หมายความว่า คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

“ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา...หรือวิทยาลัย...” หมายความว่า ผู้อำนวยการหลักสูตรที่บริหารจัดการหรือดูแลหลักสูตรเกินกว่าสองหลักสูตรขึ้นไป

“ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา.....” หมายความว่า ผู้อำนวยการหลักสูตรที่บริหารจัดการหรือดูแลหลักสูตรหนึ่งหรือสองหลักสูตร

ข้อ ๕ ให้บัณฑิตวิทยาลัยกำกับดูแลการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งหรือมติอื่นใดสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อ ๖ หลักสูตรที่จะจัดการเรียนการสอนได้ต้องเป็นหลักสูตรที่สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติโครงการเปิดสอนของแต่ละส่วนงานเท่านั้น

ข้อ ๗ วิทยาเขตหรือวิทยาลัยที่มีความประสงค์ขอเปิดหลักสูตรให้ประสานงานบัณฑิตวิทยาลัยหรือหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของคณะที่รับผิดชอบหลักสูตรนั้น เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

- ๒ -

ข้อ ๘ ให้คณะบดีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมา ๓ ชุด เพื่อตรวจสอบความพร้อมของการเปิดสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ก่อนนำเสนอเข้าพิจารณาในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรนั้นๆ และคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ให้มีผู้แทนของบัณฑิตวิทยาลัย ผู้แทนหลักสูตรบัณฑิตศึกษาของคณะและผู้แทนของส่วนงานที่ขอเปิดสอนเป็นคณะกรรมการดังกล่าวนี้

ข้อ ๙ การขออนุมัติเปิดสอนหลักสูตรแต่ละครั้งให้เป็นไปตามรอบระยะเวลาของหลักสูตรหรือทุกรอบ ๕ ปี เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลานี้แล้วต้องทำเรื่องขออนุมัติเปิดสอนใหม่เสมอ

ข้อ ๑๐ ในการบริหารจัดการแต่ละหลักสูตร หรือหลายหลักสูตรรวมกันให้มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีจำนวนไม่เกิน ๑๑ รูปหรือคน ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัย ประกอบด้วย

- ๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดีหรือผู้ซึ่งคณบดีเห็นสมควรเสนออธิการบดีแต่งตั้ง
- ๒) คณบดีคณะต่างๆหรือผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นรองประธานกรรมการโดยตำแหน่ง
- ๓) คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน ๓ รูปหรือคน
- ๔) กรรมการจากผู้แทนอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไม่เกิน ๕

รูปหรือคน

๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ ผู้อำนวยการหลักสูตร

๖) กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ได้แก่ อาจารย์ประจำ ๑ รูปหรือคน ที่ผู้อำนวยการหลักสูตรคัดเลือกเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ข้อ ๑๑ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑) ควบคุมดูแลการจัดการศึกษาของหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้อำนวยการหลักสูตร และหรือเลขานุการหลักสูตร รวมถึงอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตร

๓) พิจารณาให้ความเห็นแก่อธิการบดีหรือคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของหลักสูตร

๔) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลใดๆ เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัยหรือคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีก

กรณีที่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรชุดใหม่ให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้รับการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรชุดใหม่ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกเดือน

ข้อ ๑๓ ในการบริหารจัดการหลักสูตร ให้มีผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา.....หรือวิทยาลัย..... และหรือผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา.....ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรซึ่งพิจารณาจากการเสนอแนะของคณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

ข้อ ๑๔ ผู้อำนวยการหลักสูตรในข้อ ๑๓ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- ๑) จัดให้มีการสมัครเรียนในแต่ละปีการศึกษาให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด
- ๒) ดำเนินการตามกระบวนการของการสอบเข้าศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด

๓) จัดตารางการเรียนการสอนในแต่ละภาคการศึกษาร่วมกับอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด

๔) จัดการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ มคอ. ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้ครบตามเกณฑ์นั้น

๕) กำกับดูแลในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

๖) กำกับดูแลการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยแต่ละรายวิชาให้มีเอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน ตำรา หรือหนังสือเพื่อประกอบการศึกษา

๗) กำกับดูแลการจัดการเรียนการสอนให้มีการวัดผล และประเมินผลในทุกรายวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๘) รับผิดชอบและดูแลการบริหารจัดการด้านการเงินของหลักสูตรให้เป็นไปตามระเบียบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๙) ควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน พัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นใดของหลักสูตรให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งของมหาวิทยาลัย

๓๐) ลงนามในหนังสือ หรือบันทึกข้อความเกี่ยวกับการศึกษาและวิจัยของนิสิตประจำหลักสูตร

๓๑) กำกับดูแลการจัดทำชุมชนนิพนธ์ วิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ของนิสิตประจำหลักสูตรร่วมกับอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยหรือหลักสูตรกำหนดโดยเคร่งครัด

๓๒) จัดทำรายงานการศึกษาของหลักสูตรภาคการศึกษาละหนึ่งครั้งเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา และคณบดี หรือผู้อำนวยการวิทยาลัยต้นสังกัด

๓๓) รับผิดชอบในการจัดทำเอกสารการประกันคุณภาพการศึกษา ในแต่ละปีการศึกษาที่มีการเข้าตรวจประกันคุณภาพการศึกษา

๓๔) จัดให้มีประชุมร่วมกันของอาจารย์ประจำหลักสูตรเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อย

๓๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมอบหมาย

ข้อ ๓๕ ผู้อำนวยการหลักสูตรมีคุณสมบัติดังนี้

๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน หรือ

๒) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอนและมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป

๓) เป็นผู้มีผลงานทางวิชาการตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอนและมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย ๓ รายการในรอบ ๕ ปีย้อนหลัง และใน ๓ รายการนั้นอย่างน้อย ๑ รายการต้องเป็นผลงานวิจัย

๔) เป็นผู้มีความรู้และสามารถปฏิบัติงานเพื่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรนั้นให้เป็นไปด้วยดี

ข้อ ๓๖ ผู้อำนวยการหลักสูตรให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีก

กรณีที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นว่าผู้อำนวยการหลักสูตรไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามข้อ ๓๕ ได้ อาจเสนอให้อธิการบดีถอดถอนให้พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระได้

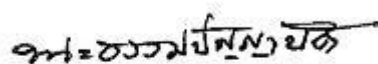
- ๕ -

ข้อ ๓๗ หลักสูตรใดที่มีปริมาณจำนวนนิสิตที่มากและมีความจำเป็น หากเห็นสมควรจะกำหนดให้มีเลขานุการหลักสูตร ก็ให้ผู้อำนวยการหลักสูตรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรนำเสนอขออนุมัติแต่งตั้งต่ออธิการบดี ทั้งนี้ให้กำหนดภาระงานและวาระการปฏิบัติหน้าที่ให้ชัดเจน

ข้อ ๓๘ อธิการบดี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินกำหนดให้มีอัตราเงินเดือน ค่าตอบแทนหรือค่าจ้างสำหรับผู้อำนวยการหลักสูตร เลขานุการหลักสูตร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างประจำหลักสูตร ค่าใช้สอยสำหรับการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ค่าตอบแทนสำหรับอาจารย์ผู้บรรยาย การสอบหัวข้อข้อและโครงร่าง กรรมการควบคุมคุชฎินิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์และหรือสารนิพนธ์ การสอบดูฎฎิพิจารณาและค่าตอบแทนการสอบป้องกัน รวมทั้งค่าใช้จ่ายสำหรับสวัสดิการและประโยชน์อย่างอื่นหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความสามารถและศักยภาพในการจ่ายเงินรายได้ของแต่ละหลักสูตร

ข้อ ๓๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่งใดๆ เพื่อไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้หรือข้อบังคับนี้มีได้กำหนดไว้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยและคำวินิจฉัยของอธิการบดีให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาลาภางกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒**

เพื่อให้การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลู่วัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒"

ข้อ ๒ ให้ใช้บังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งหรือมติอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในการบริหารจัดการการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งจำนวนไม่เกิน ๑๑ รูปหรือคน ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถาบันวิปัสสนาธุระและรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายบรรพชิต

(๓) กรรมการจากผู้แทนผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา จำนวนไม่เกิน ๕ รูป/คน

(๔) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการสำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(๕) กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน ๒ รูป/คน

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๔ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

(๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงานหรือบุคคล เพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๓) บริหารโครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ

(๔) กำหนด วัน เวลา สถานที่ ของการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๕) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดีมอบหมาย

- ข้อ ๖ นิสิตบัณฑิตศึกษาทุกระดับชั้นต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามเทิดมหาวิทยาลัย
กำหนด
- ข้อ ๗ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

จร. = ชวรมย์ สุขุมปัด

(พระธรรมปัญญาบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒**

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๔ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า "กฎระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒"
- ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ
- ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
- นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ
- ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒
- ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการเพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. ๒๕๕๔ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) และมาตรา ๕๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกประกาศกำหนดชื่อปริญญา ในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อ เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนี้

(๑) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจหรือรัฐประศาสนศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” หรือ “รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.” หรือ “Doctor of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “D.P.A.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “M.P.A.”

(ค) ตรี ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “รป.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Public Administration” ใช้อักษรย่อ “B.P.A.”

(๒) สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Political Science” ใช้อักษรย่อ “M.Pol.Sc.”

(ค) ตริ ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “รัฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ร.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Political Science” ใช้อักษรย่อ B.Pol.Sc.”

(๓) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Economics” ใช้อักษรย่อ “M.Econ.”

(ค) ตริ ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “เศรษฐศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ศ.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Economics” ใช้อักษรย่อ “B.Econ.”

(๔) สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มีปริญญาสามชั้น คือ

(ก) เอก ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “ปร.ด.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Doctor of Philosophy” ใช้อักษรย่อ “Ph.D.”

(ข) โท ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.ม.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Master of Social Work” ใช้อักษรย่อ “M.S.W.”

(ค) ตริ ชื่อภาษาไทยเรียกว่า “สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “สส.บ.” และชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “Bachelor of Social Work” ใช้อักษรย่อ “B.S.W.”

ข้อ ๒ การกำหนดชื่อปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ใช้อยู่ก่อนประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้การกำหนดชื่อปริญญาและอักษรย่อดังกล่าวเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชา และอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พระธรรมสุธี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อให้การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย และเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามข้อ ๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วย การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วย การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๔ และ ข้อ ๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่าด้วย เกณฑ์วัดระดับความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เข้าศึกษาหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ให้ใช้ประกาศนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา” หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกสาขาวิชา

ข้อ ๕ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษซึ่งมีผลการทดสอบมีอายุไม่เกิน ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการทดสอบ โดยมีผลการทดสอบตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งดังนี้

(๑) ผลสอบ MCU-GET	ไม่ต่ำกว่า	๒๒๐	คะแนน
(๒) ผลสอบ TOEFL Paper Based	ไม่ต่ำกว่า	๕๐๐	คะแนน
(๓) ผลสอบ TOEFL Computer Based	ไม่ต่ำกว่า	๑๗๓	คะแนน
(๔) ผลสอบ TOEFL Internet Based	ไม่ต่ำกว่า	๖๑	คะแนน
(๕) ผลสอบ IELTS	ไม่ต่ำกว่า	๕.๐	คะแนน
(๖) ผลสอบ CU-TEP	ไม่ต่ำกว่า	๖๖	คะแนน
(๗) ผลสอบ TU-GET	ไม่ต่ำกว่า	๕๕๐	คะแนน

ข้อ ๕ นิสิตหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษซึ่งมีผลการทดสอบมีอายุไม่เกิน ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการทดสอบ โดยมีผลการทดสอบตามเกณฑ์ได้เกณฑ์หนึ่งดังนี้

(๑) ผลสอบ MCU-GET	ไม่ต่ำกว่า	๒๔๐	คะแนน
(๒) ผลสอบ TOEFL Paper Based	ไม่ต่ำกว่า	๕๕๐	คะแนน
(๓) ผลสอบ TOEFL Computer Based	ไม่ต่ำกว่า	๒๓๓	คะแนน
(๔) ผลสอบ TOEFL Internet Based	ไม่ต่ำกว่า	๗๙	คะแนน
(๕) ผลสอบ IELTS	ไม่ต่ำกว่า	๕.๕	คะแนน
(๖) ผลสอบ CU-TEP	ไม่ต่ำกว่า	๗๐	คะแนน
(๗) ผลสอบ TU-GET	ไม่ต่ำกว่า	๖๐๐	คะแนน

ข้อ ๖ กรณีมีปัญหาในการตีความ หรือการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัย และการวินิจฉัยของอธิการบดีให้ถือเป็นที่สุด

ข้อ ๗ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง โครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และเพื่อเป็นการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๘	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๒๔	หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ๑ แบบวิชาการ เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แผน ๑.๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แผน ๑.๒ ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๓	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต

๒) แผน ๒ แบบวิชาชีพหรือปฏิบัติการ เป็นการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาและ การค้นคว้าอิสระเชิงประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต และทำการศึกษา อิสระ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๙	หน่วยกิต
การศึกษาอิสระ		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๖	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำคุณูปพันธ์ที่ก่อให้เกิด ความรู้ใหม่ บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

แผน ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องทำคุณูปพันธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แผน ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี หรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่ง บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำคุณูปพันธ์ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๒) แผน ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน ดังนี้

แผน ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และทำคุณูปพันธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๓	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๓	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๔๘	หน่วยกิต

แผน ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี หรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และทำ คุณูปพันธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๔๘	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๗๒	หน่วยกิต

ประกาศ ณ วันที่ ๓๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พระพรหมวชิราธิปัตย์

(พระพรหมวชิราธิปัตย์)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ผู้รับผิดชอบและอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

พระเมธีวชิรคุณ, รศ.ดร.

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์
๒. สังกัด หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาเขตพะเยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค)	๒๕๕๕	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ร.ม. (รัฐศาสตร์)	๒๕๕๓	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
M.A. (Public Administration)	๒๕๔๐	Nagpur University, India.
ร.บ. (รัฐศาสตร์)	๒๕๓๗	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	รัฐศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	สันติวิธีและสมานฉันท์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	สัมมนาการเมืองการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	แนวความคิดทางการเมืองไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	กรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๕. ผลงานทางวิชาการ

๕.๑ งานวิจัย

สหทัยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูพิศาลสรกิจ, พิศมัย วงศ์จำปา, และชูชาติ สุทธะ. “การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มจังหวัดในล้านนา”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๖๓. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/246154/169236>

พระเมธีวชิรคุณ, พระครูพิศาลสรกิจ, พระมหาศิวกร ปญญาวิโร, พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน และสมยศ ปัญญา. “ขยะแลกบุญ: การจัดการขยะในชุมชนเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดพะเยา”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcr/article/view/266016/178194>

๕.๒ บทความวิจัย/บทความวิชาการ

พระเมธีวชิรคุณ, พระครูพิศาลสรกิจ, พระมหาศิวกร ปญญาวิโร, พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน และสมยศ ปัญญา. “การเสริมสร้างเครือข่ายการจัดการขยะโดยชุมชนเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดพะเยา” **วารสารชัยภูมิปริทรรศน์** ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๖) : ๗๖ - ๘๕. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcr/article/view/266016/178194>

YAN ZAILONGJIAO, พระเมธีวชิรคุณ, สหทัยา วิเศษ. “ศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการปกครองคณะสงฆ์ของเมืองสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน และการปกครองคณะสงฆ์ประเทศไทย”. **รายงานสืบเนื่อง (Proceeding) การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “ปรัชญากลุ่มน้ำอิง : พุทธนวัตกรรมเพื่อการเสริมสร้างสังคมสันติสุข”** วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา: ๓๘๘-๓๙๘. https://drive.google.com/drive/folders/1vNkbhqDB8m-zOqoWZDf_f1nRfL10sMO1

สหทัยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูพิศาลสรกิจ, พิศมัย วงศ์จำปา, ชูชาติ สุทธะ. “การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มจังหวัดในล้านนา”. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๔) : ๓๒๐-๓๔๐. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/246154/169236>

๕.๓ ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ

Phrakhrusoponpariyatsutee, Somyot Panyamak, Sahathaya Wises. The Dynamics of Phayao: Socio-cultural Change Movements and Self-management of Local Communities in accordance with Buddhism. **Solid State Technology**. ISSN.0038-111X. Vol.63 No.2s (2020) pp.5334-5342. <https://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/article/view/3983>

Somyot Panyamak, Phrakhrusoponpariyatsutee, Phramahasurachaiphutthu, Promphol Samphanthano. Participatory Action Research for Integrated Biodiversity Management in Highland Communities. **Solid State Technology**. ISSN.0038-111X. Vol.63 No.2s (2020). pp 2030-2037. <https://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/issue/view/50>

Sahathaya Wises, PhramahaPhongprabhakorn Wisutdhiyanamedhee ,Phrakhrusophonpariyatsuthee ,PhramahaKittipongKittiyano ,Chuchat Sutta. “Rain Praying Rituals: Role and Potential of Buddhist Culture Enhancement in Natural Resource Conservation” **Proceedings the 12th International Conference Year 2022 27th August 2022, Chiang**

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

ร.ต.ต.ดร. สมยศ ปัญญามาก

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์
๒. สังกัด หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาเขตพะเยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ร.ด. (รัฐศาสตร์)	๒๕๖๑	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ศน.ม (รัฐศาสตร์)	๒๕๕๕	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ร.บ. (รัฐศาสตร์)	๒๕๖๐	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

น.บ. (นิติศาสตร์)	๒๕๖๑	มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่
ศศ.บ. (ภาษาไทย)	๒๕๕๓	สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	กฎหมายลักษณะพยาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	กฎหมายทั่วไป	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	ทฤษฎีการเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	กฎหมายอาญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	หลักรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	สัมมนาการปกครองท้องถิ่นไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	การเมืองเปรียบเทียบ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	ปรัชญาการเมืองการปกครอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๕. ผลงานทางวิชาการ

๕.๑ งานวิจัย

- สมยศ ปัญญามาก และธรรมรัตน์ โพธิ์สุวรรณปัญญา. “ประสิทธิผลการบริหารจัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จของเทศบาลตำบลบ้านคำห่มื่นแล้ว อำเภอมือง จังหวัดชัยภูมิ”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ. 2563. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/243303/165450>
- สมยศ ปัญญามาก และพร้อมพล สัมพันธ์โน. “การจัดการความหลากหลายทางชีวภาพเชิงบูรณาการโดยชุมชนบนพื้นที่สูง”. รายงานการวิจัย, สหภาพระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN). 2563. <https://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/issue/view/50>
- สมยศ ปัญญามาก และธรรมรัตน์ โพธิ์สุวรรณปัญญา. การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ 2564. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/248988/169995>
- สมยศ ปัญญามาก. การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในอำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2565. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/258477/175335>
- พระเมธีวชิรคุณ, พระครูพิศาลสรกิจ, พระมหาศิวักร ปญญาวิโร, พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน และสมยศ ปัญญามากขยะแลกบุญ: การจัดการขยะในชุมชนเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดพะเยา. รายงานการ

วิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcr/article/view/266016/178194>

๕.๒ บทความวิจัย/บทความวิชาการ

- สมยศ ปัญญามาก และธรรมรัตน์ โพธิสุวรรณปัญญา. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จของเทศบาลตำบลบ้านค่ายหมื่นแผ้ว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ** ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๒๒๓-๒๓๙. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/243303/165450>
- สมยศ ปัญญามาก. “หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่น” **วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น** ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๒๘๐-๒๙๔. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/article/view/245322/166947>
- สมยศ ปัญญามาก และธรรมรัตน์ โพธิสุวรรณปัญญา. การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ** ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๒๒๓-๒๓๙. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/248988/169995>
- สมยศ ปัญญามาก และธรรมรัตน์ โพธิสุวรรณปัญญา. การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ** ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๒๒๓-๒๓๙. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/248988/169995>
- สมยศ ปัญญามาก. “เครือข่ายการค้ายาเสพติดกับการคงอยู่ในประเทศไทย” **วารสารวิจัยวิชาการ** ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๕) : ๓๑๗-๓๓๐. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/245888/170318>
- สมยศ ปัญญามาก. การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. **วารสารวิจัยวิชาการ** ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) : ๙๑-๑๐๔. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/258477/175335>
- สมยศ ปัญญามาก นำพล พรหมการัตน์, นิยม ยากรณ์. “สภาพปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในพื้นที่อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา”. **รายงานสืบเนื่อง (Proceeding) การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “ปรัชญาลุ่มน้ำอิง : พุทธนวัตกรรมเพื่อการเสริมสร้างสังคมสันติสุข”** วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา : ๘๙-๙๔. <https://drive.google.com/drive/folders/1SF7tRZlspLatiiYTq0iqGr6Tjt9O6Ut>
- ## ๕.๓ ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ
- Somyot Panyamak, Winit Pharcharuen, Piyaluk Potiwan, Phramaha WisetSorphobdee, Thammarat Photisuwanya. “Sexual Identity and Sexual Marginalization in Thai Norms”. **Solid State Technology**. ISSN.0038-111X. Vol.63 No.2s (2020) pp.2039-2044. <http://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/>
- Somyot Panyamak, Phrakhrusophonpariyatsutee, Phramahasurachaiphutthu, Promphol Samphanthano. “Participatory Action Research for Integrated Biodiversity Management in Highland Communities”. **Solid State Technology**. ISSN.0038-111X. Vol.63 No.2s (2020) pp. 2030-2037. <https://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/issue/view/50>

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สหทัยา วิเศษ

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์
๒. สังกัด หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๓. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ปร.ด. (สังคมศาสตร์)	๒๕๕๖	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
พช.ม. (พัฒนาชุมชน)	๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศศ.บ. (บ้านและชุมชน)	๒๕๓๑	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	พลวัตเมืองพะเยากับการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	สัมมนาการเมืองในกลุ่มประเทศอาเซียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๕. ผลงานทางวิชาการ

๕.๑ งานวิจัย

สหทัยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูพิศาลสรกิจ, พิศมัย วงศ์จำปา, ชูชาติ สุทธะ. “การจัดการ

ทรัพยากรวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มจังหวัดในล้านนา”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๖๓. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/246154/169236>

สัททยา วิเศษ, ทิพาภรณ์ เยสุวรณ์, มานิตย์ กันทะสัก และอมลณัฐ กันทะสัก. “นวัตกรรมการสร้างสรรคงานศิลปะชุมชนจากขยะรีไซเคิล เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเพิ่มรายได้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น”. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/253581/171547>

สัททยา วิเศษ, สมจันท์ ศรีปรัชยานนท์, ทิพาภรณ์ เยสุวรณ์ และจอมพล สมหวัง. “โครงการติดตามและประเมินผลแผนและโครงการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ภาคเหนือตอนบน”. รายงานการวิจัย. สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร, ๒๕๖๔. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/257768/175558>

สัททยา วิเศษ. “การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ชุมชนทางกฎหมายอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (อนุสัญญาแรมซาร์) กลุ่มน้ำอิงตอนล่าง จังหวัดเชียงราย”. รายงานการวิจัย. สมาคมแม่น้ำเพื่อชีวิต, ๒๕๖๕. <https://kpi-lib.com/library/books/kpibook-30304/>

๕.๒ บทความวิจัย/บทความวิชาการ

สัททยา วิเศษ, พระครูโสภณปริยัติสุธี, พระครูพิศาลสรกิจ, พิศมัย วงศ์จำปา, ชูชาติ สุทธะ. “การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ของกลุ่มจังหวัดในล้านนา”. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๔) : ๓๒๐-๓๔๐. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/246154/169236>

สัททยา วิเศษ, ทิพาภรณ์ เยสุวรณ์, มานิตย์ กันทะสัก, อมลณัฐ กันทะสัก. “การพัฒนานวัตกรรมศิลปะชุมชนจากขยะรีไซเคิล โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน” วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ ที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๖๕): ๘๐-๙๙. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/253581/171547>

สัททยา วิเศษ. “การเสริมสร้างพลังอำนาจทางกฎหมายแก่ชุมชน โดยการประยุกต์ใช้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (แรมซาร์) ในพื้นที่ชุ่มน้ำอิงตอนล่าง จังหวัดเชียงราย”. วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ ๒๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๖๖) : ๓๐-๕๘. <https://kpi-lib.com/library/books/kpibook-30304/>

สัททยา วิเศษ, สมจันท์ ศรีปรัชยานนท์, ทิพาภรณ์ เยสุวรณ์, จอมพล สมหวัง, ปาณิสรา เทพรักษ์. “การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ภาคเหนือตอนบน” วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๖๖) : ๑๔๓-๑๕๖. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/257768/175558>

พรศักดิ์ เฉพาะธรรม, สมชาย ชัยวร, สัททยา วิเศษ, พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน. “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เตาเผาโบราณเวียงบัวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านบัว ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา”. รายงานสืบเนื่อง (Proceeding) การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “ปรัชญากลุ่มน้ำอิง : พุทธนวัตกรรมเพื่อการเสริมสร้างสังคมสันติสุข” วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ วิทยาเขตพะเยา: ๑๘๔-๑๘๕. <https://drive.google.com/drive/folders/1SF7tRZlspLatiiYTq0iqGr6Tjt9O6Ut>.

เกรียงไกร แจ่มสว่าง, สายัณห์ ชำมหนึ่ง, สหทัยา วิเศษ. “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการป่าชุมชนน้ำของชุมชนกับแหล่งที่อยู่อาศัยของนกในลุ่มน้ำอิงตอนล่าง จังหวัดเชียงราย. **รายงานสืบเนื่อง (Proceeding) การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “ปรัชญาลุ่มน้ำอิง : พุทธนวัตกรรมเพื่อการเสริมสร้างสังคมสันติสุข”** วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา.: ๒๒๐ - ๒๒๙ . <https://drive.google.com/drive/folders/1SF7tRZlspLatiiYTq0iqGr6Tjt9O6Ut>

๕.๓ ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ

Sahathaya Wises, Phrakhruworrawannaviton, Phissamai Wongchampa, Chuchat Sutta. Community's Ordinance Process for Conservation, Utilization and Benefit Sharing of Ing Watershed Community Forest by Local Administrative Organization in Thailand, **Solid State Technology** Volume: 63 Issue: 2s Publication Year: 2020. pp. 1740-1747. <http://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/issue/view/50>

Sahathaya Wises, PhramahaPhongprabhakorn Wisutdhiyanamedhee ,Phrakhrusophonprariyat suthee ,PhramahaKittipongKittiyano ,Chuchat Sutta. “Rain Praying Rituals: Role and Potential of Buddhist Culture Enhancement in Natural Resource Conservation” **Proceedings the 12th International Conference Year 2022** 27th August 2022, Chiang Rai Buddhist College MCU., Thailand pp.67-78. <https://anyflip.com/yuumr/exbz/basic>

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์
๒. สังกัด หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ปร.ด. (สื่อสารการเมือง)	๒๕๖๒	มหาวิทยาลัยเกริก
Ph.D. (Political Science)	๒๕๓๕	Marathwada University, India.
M.A. (Politics)	๒๕๓๑	Poona University, India.
พร.บ. (สังคมวิทยา)	๒๕๒๘	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ภาระงานการสอนในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ความรู้เบื้องต้นทางการเมืองการปกครอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วิธีวิทยาทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พุทธวิธีสื่อสารทางการเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	สัมมนาเฉพาะเรื่องงานวิจัยทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	การบริหารการคลังและงบประมาณภาครัฐ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๓ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	สัมมนาการเมืองการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	การสื่อสารทางการเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	สัมมนาการคลังและงบประมาณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	สัมมนามหาวิทยาลัยสงฆ์กับสังคมไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	วิธีวิทยาการวิจัยขั้นสูงทางการจัดการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	การปฏิรูปการบริหารจัดการพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	วิเคราะห์การเมืองการปกครองไทย	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๙	สัมมนาการเมืองและการจัดการปกครองไทย	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๕. ผลงานทางวิชาการ

๕.๑ งานวิจัย

รศ.ดร.สุพล สุยะพรหม. “การสร้างความปลอดภัยสมานฉันท์ในมิติสังคมพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษาชุมชนวัดละหาร จังหวัดนนทบุรี”. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/265816/180532>

รศ.ดร.สุพล สุยะพรหม, ดร.สมบัติ นามบุรี, ดร.สุมาลี บุญเรือง. “การขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมของชุมชนในประเทศไทย”. รายงานการวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔.

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/264591/178049>

พระมหากฤษฎา กิตติโสภณ, พระปลัดระพิน พุทธิสาร, สุรพล สุษะพรหม, จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุมาลี บุญเรือง “การพัฒนาโครงสร้างเชิงระบบเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในสังคมไทย”. **รายงานการวิจัย**. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.), ๒๕๖๕. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265640>

พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส, พระอุดมสิทธิธนายก (กำพล คุณงกร), จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุรพล สุษะพรหม. “การสังเคราะห์กฎหมายเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในยุคปัจจุบัน.” **รายงานการวิจัย**. **รายงานการวิจัย**. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.), ๒๕๖๕. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265641>

๕.๒ บทความวิจัย/บทความวิชาการ

สุรพล สุษะพรหม. การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในมิติสังคมพุทธวัฒนธรรม : กรณีศึกษา ชุมชนวัดละหาร จังหวัดนนทบุรี. **วารสารมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๖) : ๑๒๘-๑๓๘. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSBA/article/view/265816/180532>

สุรพล สุษะพรหม, สมบัติ นามบุรี, สุมาลี บุญเรือง. “การขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมของชุมชนในประเทศไทย”. **วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๖๖) : ๗๓-๘๕. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/264591/178049>

พระมหากฤษฎา กิตติโสภณ, พระปลัดระพิน พุทธิสาร, สุรพล สุษะพรหม, จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุมาลี บุญเรือง “การพัฒนาโครงสร้างเชิงระบบเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในสังคมไทย.” **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) : ๒๕๙ - ๒๗๒. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265640>

พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส, พระอุดมสิทธิธนายก (กำพล คุณงกร), จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุรพล สุษะพรหม, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. “การสังเคราะห์กฎหมายเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในยุคปัจจุบัน.” **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) : R-273 - R-283. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265641>

พระครูธรรมธัชบุญเที่ยง พุทธสาวิโก (ลักษณ์พลวงศ์), สุรพล สุษะพรหม และประณต นันทิยะกุล. “การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์”. **วารสารวิจัยวิชาการ**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม - เมษายน ๒๕๖๕) : ๑๕-๒๔. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/248328>

สาธิตี รักษัตถ์ และสุรพล สุษะพรหม. การส่งเสริมบทบาทของนักการเมืองสตรีท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน. **วารสาร มจร วิชาการล้านนา**. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๕) : ๔๕-๕๒. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/mbulncjournal/article/view/255768/171226>

วิสิทธิ์ สมบูรณ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุรพล สุษะพรหม. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม - เมษายน ๒๕๖๖) : ๙๗-๑๑๒. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/bim/article/view/258268/176653>

มาลัย สาแก้ว, สุรพล สุษะพรหม, เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ. การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน. **วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร**, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๖) : ๑๕๗-๑๗๐. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir/article/view/266018/181378>

พระมหาพี เป็ญ, สุมาลี บุญเรือง, สุรพล สุยะพรหม. การประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดลพบุรี, **วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมบริหารศน์**, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๖) : ๒๒๖-๒๓๙. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir/article/view/266755/181383>

๕.๓ ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ

- Surapol Suyaporn and Others. A Forecasting Model for Economic Growth and CO2 Emission Based on Industry 4.0 Political Policy under the Government Power: Adapting a Second- Order Autoregressive- SEM. **Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity**. ISSN 2199-8531: 1-22. <https://www.mdpi.com/2199-8531/5/3/69>
- Surapon Suyaporn and Thitiwut Manmee.. Education Reform in Thailand 4.0: A True Story or a Soap Opera. **Asian Political Science Review**. Volume 2 Number 2 (July-December 2018): 88-85. https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3304838
- Surapol Suyaporn and Others.The Efficiency of Government Administration in the Enforcement of Thai Environmental Law for Thailand 4.0: Whether Energy Consumption Regulations Impacting Greenhouse Gas. **Technology Reports of Kansai University**, 2020, 62(3) ISSN: 04532198: 1032-1052. https://www.researchgate.net/publication/335732647_A_Forecasting_Model_for_Economic_Growth_and_CO2_Emission_Based_on_Industry_40_Political_Policy_under_the_Government_Power_Adapting_a_Second-Order_Autoregressive-SEM
- Surapon Suyaporn and Others.[Apinyar Chatchorfa, Grit Permtanjit]. (2020). A Causal Relationship Model of Effectiveness Waste Management of Local Government Organizations in Ang Tong Province. **|Solid State Technology|** Vol. 63 No. 2s (2020) pp. 577 – 581. <http://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/article/view/1927>
- Surapon Suyaporn and Others. [Aphiwat Jata,Bunchira Phuchanajita, Lampong Klomkul]. (2020). A Model of Key Success Factors in Public Policy of Marijuana in Alternative Medicine. **|Solid State Technology|** Vol. 63 No. 2s (2020) pp.2043 – 2049. <http://solidstatetechnology.us/index.php/JSST/article/view/1940>

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์
๒. สังกัด หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
- Ph.D. (Political Science)	๒๕๔๒	Dr.BAM University, India.
- M.A. (Politics)	๒๕๓๕	University of Poona, India.
- พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา)	๒๕๓๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พื้นฐานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	การบริหารการพัฒนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	การบริหารทรัพยากรมนุษย์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๓ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๕.๑ งานวิจัย

- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, รัฐพล เย็นใจมา, กาญจนา คำจตุ, เอนก ไยอินทร์. “การยกระดับแหล่งทุนชุมชนตามศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน.” **รายงานการวิจัย**. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JMSD/article/view/253769>
- สุมาลี บุญเรือง, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. “การเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง”, **รายงานการวิจัย**. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/247290>
- พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส, พระอุดมสิทธินายก (กำพล คุณงกโร), จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุรพล สุษะพรหม, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. “การสังเคราะห์กฎหมายเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในยุคปัจจุบัน.” **รายงานการวิจัย**. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.), ๒๕๖๕. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265641>

๕.๒ บทความวิจัย/บทความวิชาการ

- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, รัฐพล เย็นใจมา, กาญจนา คำจตุ, เอนก ไยอินทร์. “การยกระดับแหล่งทุนชุมชนตามศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”. **วารสาร มจร การพัฒนาสังคม**. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๖๔) : ๑๐๘ - ๑๑๗. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JMSD/article/view/253769>
- สุมาลี บุญเรือง, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. การเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**. ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕), ๒๔๐-๒๕๔. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/247290>
- พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส, พระอุดมสิทธินายก (กำพล คุณงกโร), จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุรพล สุษะพรหม, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. “การสังเคราะห์กฎหมายเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในยุคปัจจุบัน”. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) : ๒๗๓-๒๘๓. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265641>
- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และคณะ. “การส่งเสริมจิตสำนึกการเมืองภาคพลเมืองเพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประชาชน อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่”. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๓) : ๔๗-๕๘. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/239417>
- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และคณะ. “แนวคิดทางการเมืองของขงเบ้งในวรรณกรรมสามก๊กที่มีต่อสังคมไทย”. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๓) : ๒๒๓-๒๓๒. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/240429>
- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และคณะ. “การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา”. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓) ๑๔-๒๖. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/245122>

- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และคณะ. “การพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา”. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๔ : ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓), ๒๑๕-๒๒๘. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/247784>
- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และคณะ. “การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังโดยประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม”. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕) : ๑๖๖-๑๗๙. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/253749>
- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และคณะ. “วัฒนธรรมทางการเมืองตามบริบทของการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนต่อสื่อสังคมออนไลน์”. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม - เมษายน ๒๕๖๕) : ๔๓๑-๔๓๙. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/251234>
- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และคณะ. “โมเดลสมการโครงสร้างพุทธภาวะผู้นำเชิงทศบารมีและนโยบายภาครัฐเพื่อผลสำเร็จการบริหารการเปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการธุรกิจอาหาร”. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๓ (พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๖๕) : ๑๕๓-๑๖๖. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/254134>
- เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และคณะ. “การจัดสวัสดิการสังคมภาครัฐที่มีต่อแรงงานข้ามชาติในภาคเหนือตอนบน”. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๕) : ๒๙-๔๕ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/BSJ/article/view/250773>

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

ผศ.ดร.สุมาลี บุญเรือง

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์
๒. สังกัด	หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ปร.ด. (รัฐศาสตร์)	๒๕๖๔	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
บธ.ม. (บริหารธุรกิจ)	๒๕๖๐	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)	๒๕๕๔	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

๔. การงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ขบวนการทางการเมืองและสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พรรคการเมืองกลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	การบัญชีเพื่อการจัดการ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาทางวิจัยทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	สัมมนาการเมืองการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๓ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	สัมมนาการเมืองการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	สัมมนาทางวิจัยทางรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	สัมมนาการเมืองการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ผลงานทางวิชาการ

๕.๑ งานวิจัย

สุมาลี บุญเรือง, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. “การเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง”, รายงานการวิจัย, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๓. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/247290>

สุรพล สุษะพรหม, ดร.สมบัติ นามบุรี, ดร.สุมาลี บุญเรือง. “การขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมของชุมชนในประเทศไทย”. รายงานการวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๔. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/264591/178049>

พระครูธรรมธรสุธาพร ปกสสโร, พระราชวัชรสารบัณฑิต (ประสาร จนทสโร), พระครูพิศิษฐ์ประชาณถ, ประเสริฐ ธิลา, สุมาลี บุญเรือง, “กลไกการพัฒนาเครือข่ายทางสังคมเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในสังคมไทย.” รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.), ๒๕๖๕. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265642>

พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ, พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, สุรพล สุธะพรหม, จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุมาลี บุญเรือง. “การพัฒนาโครงสร้างเชิงระบบเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในสังคมไทย.” **รายงานการวิจัย**. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.), ๒๕๖๕ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265640>

๕.๒ บทความวิจัย/บทความวิชาการ

- พระครูธรรมธรรฐาพร ปภสฺสโร, พระราชวัชรสารบัณฑิต (ประสาร จันทสโร), พระครูพิศิษฐ์ประชาณ, ประเสริฐ อิลาว, สุมาลี บุญเรือง, “กลไกการพัฒนาเครือข่ายทางสังคมเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในสังคมไทย.” **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) : R-284-R-295. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265642>
- พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ, พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, สุรพล สุธะพรหม, จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, วัชรินทร์ ชาญศิลป์, สุมาลี บุญเรือง “การพัฒนาโครงสร้างเชิงระบบเพื่อการปกครองคณะสงฆ์ที่เข้มแข็งในสังคมไทย.” **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) : ๒๕๙ - ๒๗๒. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/265640>
- สุมาลี บุญเรือง, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์. “การเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมวัฒนธรรมทางการเมืองภาคพลเมือง”, **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร**, ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕) : ๑๔๐-๒๕๔. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/247290>
- สุมาลี บุญเรือง. วิถีทางแห่งการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๓ (กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๓) : ๓๑๗-๓๑๑. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/243324>
- สุมาลี บุญเรือง และคณะ, รัฐศาสตร์แนวพุทธว่าด้วยการปกครองตามหลักทศพิธราชธรรม. **วารสารวิจัยวิชาการ**. ปีที่ ๔ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๔) : ๒๓๓-๒๔๒. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/226537>
- สุมาลี บุญเรือง, อนุภูมิ ไชวเกษม, สุรพล สุธะพรหม. การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป. **วารสารมหาจุฬานาครทรรณ**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๖๔) Vol. ๘ No ๓ (June ๒๐๒๑) : ๓๖๓-๓๗๙. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/252719>
- สุมาลี บุญเรือง, อภินันท์ จันตะนี. **จิตวิทยาการบริหารจัดการบุคลากรในองค์กร** หน้า ๒๑๖-๒๒๗ **นิตยสาร พุทธจักร** (ฉบับพิเศษ) ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๔ BUDDHAJAKRA (Special) ๒๗ March ๒๐๒๑ เนื่องในงานสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ ณ มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาสิรินธรราช ประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา วันที่ ๒๗ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔.
- สุรพล สุธะพรหม, สมบัติ นามบุรี, สุมาลี บุญเรือง. “การขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมของชุมชนในประเทศไทย”. **วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม**. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๖ (มิถุนายน ๒๕๖๖) : ๗๓-๘๕. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/264591/178049>
- พระมหาพี เป็ญ, สุมาลี บุญเรือง, สุรพล สุธะพรหม. การประยุกต์หลักอปริหานิยธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดลพบุรี, **วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร**, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน – ธันวาคม ๒๕๖๖) : ๒๒๖-๒๓๙. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir/article/view/266755/181383>
- พระมหาสมิธ อติภทฺโท, สุมาลี บุญเรือง, อนุภูมิ ไชวเกษม. การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในตำบลมหาสอน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี. **วารสารสห**

วิทยาการนวัตกรรมการบริหาร. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๖ (พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๖) : ๑๒๗ - ๑๔๑.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir/article/view/266674/181376>

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

พระครูธรรมธรรมบุญเที่ยง พุทธสาวโก, ดร.

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์
๒. สังกัด หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาเขตพะเยา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ปร.ด. (รัฐศาสตร์)	๒๕๖๔	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ร.ม. (รัฐศาสตร์)	๒๕๕๓	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	๒๕๔๓	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสิทธิภาพในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	รายวิชา	มหาวิทยาลัย
๑	การเมืองการปกครอง เปรียบเทียบ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๒	เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	การเมืองการปกครองเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	ความรู้เบื้องต้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕	สันติศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๖	ประสบการณ์วิชารัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	หลักรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๕. ผลงานทางวิชาการ

๕.๑ งานวิจัย

พระครูธรรมธรรบุญเที่ยง พุทธสวโก พิศมัย วงศ์จำปา สหทยา วิเศษ และนิกรณ โปธาฤทธิ. “องค์ความรู้ด้านการเมืองกับกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา, ๒๕๖๕. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBJ/article/view/264484/179219>

๕.๒ บทความวิจัย/บทความวิชาการ

พระครูพิศาลสรกิจ (สุทิน สุทินโน), พระครูธรรมธรรบุญเที่ยง พุทธสวโก และพระสุกฤษฎี ปิยสีโล. “การส่งเสริมและพัฒนาชุมชนรอบพื้นที่ป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลุ่มน้ำอิงตามแนวทางพระพุทธศาสนา”. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ**. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๓) : ๗๐-๘๔. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/242637>

พระครูธรรมธรรบุญเที่ยง พุทธสวโก, สุรพล สุยะพรหม และประณต นันทิยะกุล. “การบูรณาการแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวที่มีผลกระทบต่อสังคมไทย จากกรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. **วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ** ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๕๗๓-๕๘๗. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/article/view/248501/170256>

พระครูธรรมธรรบุญเที่ยง พุทธสวโก พิศมัย วงศ์จำปา สหทยา วิเศษ และนิกรณ โปธาฤทธิ. “องค์ความรู้ด้านการเมืองกับกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดพะเยา” **วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง** ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๖): ๑๓๐-๑๔๓. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBJ/article/view/264484/179219>

เมฆยา เสมอเชื้อ, พระครูธรรมธรรบุญเที่ยง พุทธสวโก. “ครูบาศรีวิชัย สันติวิธี อำนาจสงฆ์ ในสังคมล้านนา สยาม และไทย (พ.ศ. ๒๔๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๒)” **รายงานสืบเนื่อง (Proceeding) การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “ปรัชญาลุ่มน้ำอิง : พุทธนวัตกรรมเพื่อการเสริมสร้างสังคมสันติสุข”** วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา : ๑๔๙-๑๕๘. <https://drive.google.com/drive/folders/1SF7tRZLsplLatiiYTq0iqGr6Tjt9O6Ut>

ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์

พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน, ดร.

๑. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สาขาวิชารัฐศาสตร์
 ๒. สังกัด หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาเขตพะเยา
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ร.ด. (รัฐศาสตร์)	๒๕๖๕	มหาวิทยาลัยปทุมธานี
ร.ม. (รัฐศาสตร์)	๒๕๕๙	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พธ.บ. (รัฐศาสตร์)	๒๕๕๕	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๔.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	ภาวะผู้นำ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	ขบวนการทางการเมืองและสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๓	แปลบาลีเป็นไทยแปลไทยเป็นบาลี ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๔	การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๕	สันติวิธีและสมานฉันท์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๖	นวัตกรรมกับการเมืองไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๗	การเมืองกับการปกครองของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๔.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
-----	------	-------------

๑	การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และ กลุ่มผลประโยชน์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา
๒	สัมมนานโยบายสาธารณะของไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

๕. ผลงานทางวิชาการ

๕.๑ งานวิจัย

พระเมธีวชิรคุณ, พระครูพิศาลสรกิจ, พระมหาศิวกร ปญญาวิโร, พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน และสมยศ ปัญญาภักขะแลกบุญ: การจัดการขยะในชุมชนเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดพะเยา. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๖. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcr/article/view/266016/178194>

๕.๒ บทความวิจัย/บทความวิชาการ

พระเมธีวชิรคุณ, พระครูพิศาลสรกิจ, พระมหาศิวกร ปญญาวิโร, พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน และสมยศ ปัญญาภักขะแลกบุญ: การเสริมสร้างเครือข่ายการจัดการขยะโดยชุมชนเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดพะเยา” **วารสารชัยภูมิปริทรรศน์ ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๖) : ๗๖ - ๘๕**. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jcr/article/view/266016/178194>

อาทิตยา บุญมาดำ, สหทัยา วิเศษ, ทิพาภรณ์ เยสุวรรณ์ และพระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน. “การพัฒนาพื้นที่เชิงสร้างสรรค์ของชุมชนลุ่มน้ำปาย ตำบลเวียงเหนือ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน” **“วารสารบัณฑิตแสงคอมคำ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๖): ๖๒๐-๖๓๙**. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jsbs/issue/view/16689>

พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน, พิศมัย วงศ์จำปา. “นวัตกรรมการเมืองไทย”.**รายงานสืบเนื่อง (Proceeding) การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “ปรัชญาลุ่มน้ำอิง : พุทธนวัตกรรมเพื่อการเสริมสร้างสังคมสันติสุข”**วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา: ๗๙๑-๗๙๘. https://drive.google.com/drive/folders/1vNkbhqDB8m-zQqoWZDf_f1nRfL10sMQ1

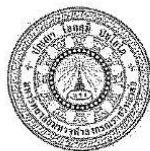
พรศักดิ์ เฉพาะธรรม, สมชาย ชัยวร, สหทัยา วิเศษ, พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน. “การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เตาเผาโบราณเวียงบัวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านบัว ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา”. **รายงานสืบเนื่อง (Proceeding) การสัมมนาวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ “ปรัชญาลุ่มน้ำอิง : พุทธนวัตกรรมเพื่อการเสริมสร้างสังคมสันติสุข”**วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา.: ๑๘๔-๑๘๙. <https://drive.google.com/drive/folders/1SF7tRZlsplLatiiYTq0iqGr6Tjt9O6Ut>.

๕.๓ ผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ

Sahathaya Wises, PhramahaPhongprabhakorn Wisutdhiyanamedhee ,Phrakhrusophonpriyat suthee ,PhramahaKittipongKittiyano ,Chuchat Sutta. “Rain Praying Rituals: Role and Potential of Buddhist Culture Enhancement in Natural Resource Conservation” **Proceedings the 12th International Conference Year 2022 27th August 2022, Chiang Rai Buddhist College MCU., Thailand pp. 67-78**. https://anyflip.com/_yuumr/exbz/basic

ภาคผนวก จ

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๕๑๗/๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗

เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๗ (๑) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งผู้มีรายชื่อดังต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา ประกอบด้วย

๑. พระเมธีวชิรคุณ, รศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	รองประธานกรรมการ
๔. รศ.ดร.วินิจ ผาเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. รศ.ดร.วีระ เลิศสมพร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์	กรรมการ
๘. พระครูพิศาลสรกิจ, ผศ.ดร.	กรรมการ
๙. พระครูธรรมธรรณูเที่ยง พุทธสาโร, ดร.	กรรมการ
๑๐. พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโณ, ดร.	กรรมการ
๑๑. รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	กรรมการ
๑๒. รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	กรรมการ
๑๓. ผศ.พิศมัย วงศ์จำปา	กรรมการ
๑๔. ผศ.ดร.ชูชาติ สุทธะ	กรรมการ
๑๕. ผศ.ดร. สุมาลี บุญเรือง	กรรมการ
๑๖. ผศ.ดร.สหทัยา วิเศษ	กรรมการและเลขานุการ
๑๗. ร.ต.ต. ดร.สมยศ ปัญญามาก	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- พิจารณาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗ ให้เหมาะสมและให้เป็นไปตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- จัดทำร่างพัฒนาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗ ให้แล้วเสร็จ และนำเสนอหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบตามลำดับ และเสนอสภามหาวิทยาลัย เพื่ออนุมัติให้ประกาศใช้ต่อไป

มีต่อหน้า ๒

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

(พระธรรมวชิรบัณฑิต, ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๑๖๓ / ๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งอาจารย์ผู้รับผิดชอบและอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) วิทยาลัยสงฆ์พะเยา วิทยาเขตพะเยา

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบและอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) วิทยาลัยสงฆ์พะเยา วิทยาเขตพะเยา ประกอบด้วย

ลำดับ	ชื่อ - ฉายา - นามสกุล	คุณวุฒิและสาขาวิชา
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร		
๑	พระเมธีวชิรคุณ, รศ.ดร. (ศรีบรรดร์ ธีรธมโม)	ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค) ร.ม. (รัฐศาสตร์) M.A. (Public Administration) ร.บ. (รัฐศาสตร์)
๒	ร.ต.ต.อ.ดร.สมยศ ปัญญามาก	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ร.บ. (รัฐศาสตร์)
๓	ผศ.ดร.สัททยา วิเศษ	ปร.ด. (Social Science) พช.ม. (พัฒนาชุมชน) ศศ.บ. (บ้านและชุมชน)
อาจารย์ประจำหลักสูตร		
๑	พระเมธีวชิรคุณ, รศ.ดร. (ศรีบรรดร์ ธีรธมโม)	ปร.ด. (ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค) ร.ม. (รัฐศาสตร์) M.A. (Public Administration) ร.บ. (รัฐศาสตร์)

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล - นามสกุล	คุณวุฒิและสาขาวิชา
๒	ร.ต.ต.อ.ดร.สมยศ ปัญญามาก	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ร.บ. (รัฐศาสตร์)
๓	ผศ.ดร.สัททยา วิเศษ	ปร.ด. (Social Science) พช.ม. (พัฒนาชุมชน) ศศ.บ. (บ้านและชุมชน)
๔	รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	ปร.ด. (สื่อสารการเมือง) Ph.D. (Political Science) M.A. (Politics) พธ.บ. (สังคมวิทยา)
๕	รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	Ph.D. (Political Science) M.A. (Politics) พธ.บ. (การสอนสังคมศึกษา)
๖	ผศ.ดร.สุมาลี บุญเรือง	ปร.ด. (รัฐศาสตร์) บธ.ม. (บริหารธุรกิจ) บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)
๗	พระครูธรรมธรรณบุญเที่ยง พุทธสาวิโก, อ.ดร.	ปร.ด. (รัฐศาสตร์) ร.ม. (รัฐศาสตร์) พธ.บ. (รัฐศาสตร์)
๘	พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน, อ.ดร.	ร.ด. (รัฐศาสตร์) ร.ม. (รัฐศาสตร์) พธ.บ. (รัฐศาสตร์)

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

พ.-พรหมอริราชดิ

(พระพรหมอริราชดิ)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ประกาศอนุมัติหลักสูตรและเปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง อนุมัติหลักสูตรและโครงการเปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) วิทยาลัยสงฆ์พะเยา วิทยาเขตพะเยา

เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงออกประกาศไว้ต่อไปนี้

“สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและโครงการเปิดสอนหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗) วิทยาลัยสงฆ์พะเยา วิทยาเขตพะเยา ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

พระพรหมวชิราภรณ์

(พระพรหมวชิราภรณ์)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

